

MAGYAR LAP

Nemzeti Múzeum Könyvtárának
Budapest VIII.

XI. évfolyam, 269 (3133) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Erdély így látja

Az Erdélyi Párt országos elnöke a megajánlási vitában tartott közel kétórás beszédében részletesen kifejtette az erdélyi álláspontot a magyarság összes sorskérdései ügyében. Az Erdélyi Párt elnökének beszédével az egész sajtó részletesen foglalkozott. Az egyik fővárosi lap a beszédéről a következőket írta:

Az „erdélyi beszéd” Budapesten hangzott el a képviselőházban Teleki Béla az Erdélyi Párt elnöke mondotta. Elsősorban az a megállapítása kapott meg, hogy a magyar társadalom szociális gondolkodásában még igen sok a kartitaiv elem, tehát a jótékonyági pótszer. A szociális cselekedet és általában a szocializmust nálunk igen sokan összetévesztik a szociális józansággal és jócselekedettel. Azt hiszik, hogy ha szánalomból, vagy pedig megértésből némi javakat ide — s oda hullatnak, akkor mindenemű közösségi kötelességüknek eleget esznek s melók a felmagasztaltatásra úgy a földön, mint pedig a mennyekben.

Teleki Béla is megállapította, de bizonyos politikai ódonászoaktól eltekintve minden értelmes ember tudja, hogy az emberiség visszatartatatlannul új korszakba lép. Miniden európai népben, különböző utakon ugyan, de megindult az erjedés a tökéletesebb közösségi élet, a dolgozó osztályok fölemelkedése terén. Roppant emberi vágy feszül a készülődés mögött és a most folyó nagy küzdelem igazi hőstette ez a vágy lesz majd. Nagyon tévednek tehát azok a kevesek, akik nyúlátakat, kártyavárszerű karitatív műveket szeretnének építeni a nagy emberi áradás ellen. De nemcsak tévednek, hanem vétkeznek is ezek az ódonászo, főként akkor, ha kis nemzet fia. A kis nemzeteket állandóan az a veszély fenyegeti, hogy nagy imperiumok jelszalagjára kerülnek. Ha keményen és határozottan föl nem építik a maguk eredeti életformáját. De nem építhetik a maguk életformáját az emberi fejlődés irányvonala ellen, mert ha így cselekszenek, a biztos megsemmisítés felé rohannak. A magyar feladat tehát nagyon világos. Mint Teleki Béla is megállapította: készülnünk kell a közösségi életre, a gyökeres és őszinte szociális átalakulásra a magunk lelke, a magunk törvénye szerint, s amit csak lehetséges, már most meg kell valósítanunk ebből a munkából.

Az Erdélyi Párt elnöke komolyan és határozottan állást foglalt az „ország-váltás” vámszedői ellen is. Tiltakozott az ellen, hogy „őskeresztények” zsidó szellemben harácsoljanak és gazdagodjanak. Egyesek valóban csupán helycserének tekintették a zsidó törvényeket, úgy vélekedtek, hogy most majd „kifogástalan származású” elemek folytathatják azt a közgazdasági

Teljes rendben folyik a francia hadsereg lefegyverzése

Toulon szilárdan a tengelycsapatok birtokában van. Két csatahajót és három cirkálót sülyesztettek el az ellenszegülő francia tengerészek

Hitler ujjászervezett francia hadsereg felállítását jelentette be

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Német Távirati Iroda katonai tudósítója szerint, a német-olasz lépés nem ejt csorbát a becsületes francia katonatisztek becsületén. Toulon villámgyors megszállásával az angolok utolsó reményét hiúsították meg a tekintetben, hogy kockázat nélkül felhasználhassák a francia hajóhadat. Ennek az álomnak vége. Európa most biztosabban áll, mint bármikor.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Laval kormányzó, amióta teljes hatalmat kapott, pénteken elnököl először a minisztertanácsban. Felolvasta Hitlernek Petainhoz intézett levelét, valamint Ribbentrop birodalmi külügyminiszternek Lavalhoz intézett levelét. A pénteki minisztertanács első intézkedéseképpen Darlant és Giraud-t megfosztotta a francia állampolgárságától.

Miért kellett megszállni Toulont?

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Német Távirati Iroda katonai tudósítója írja: Az európaellenes propaganda Franciaországban a szó- és esküszegés és az állami fegyelem általános meglazulására vezetett és az a veszély fenyegetett, hogy innen kiindulva tüzfészket teremtenek, amely ezen a területen előbb utóbb a megsemmisülést idézné elő. Hadászati szempontból tekintve nemcsak az a veszély fenyegetett, hogy Franciaországból kiindulhat az új Európa rend gondolatának szellemi körülzárása, hanem olyan katonai helyzetet is előkészíthettek volna, amely ugyan kez-

detben alig érdemelte volna azt, hogy a tengely figyelembe vegye, később azonban valamilyen helyzetben a háború további lefolyása szempontjából a hátulról való fenyegetés jellegét öltethette volna magára, bizonyára Petain tábornagy és kormánya akaratára ellenére. A Führer és a Duce gondolkozásmódját ismerve, nem lehetett kétséges, hogy mindketten határozottan cselekednének, ha arra a belátásra jutnának, hogy itt többről van szó, mint egy, vagy két tábornok, vagy tengeri szöszegéséről. A német főváros katonai köreiből sajnálják ugyan, hogy az 1939—41. évi el-

lenséggel ezekben szükségessé váló olyan akció, aminőre Hitler és Mussolini parancsot adott, azonban a német-olasz cselekedetben a legsürgősebb katonai szükségesség akcióját látják, azért is, mert a francia hadsereg és tengerészet egyik legfontosabb pillérét, eddig irányadó vezető francia személyiségek magatartása folytán meginogni látják. A német-olasz lépést tehát nagyon mértéktartónak látják, amely semmiképpen sem ejt csorbát becsületes francia katonatiszt becsületén. Másfelől azonban örülnek is annak, hogy Toulon villámgyors megszállásával a tengely erői az angolok és amerikaiak utolsó reményét is meghiúsították, azt, hogy az ottani hajóhadat mégis magukhoz vonhassák és kockázat nélkül felhasználhassák, megritkult sorait szívesen látott kiegészítésére. Ennek az álomnak vége. Európa most biztosabban áll, mint bármikor. Hogyan fog állni Franciaország — azt még meg kell várni. Katonai tekintetben a sors olyan lehetőséget adott Franciaországnak, mely nemcsak méltó volna történelméhez, hanem egyúttal a becsület és az igazi hazaszeretet fogalmain nyugodnak.

Hitler történelmi fontosságú levele Petain tábornagynak

A Führer levelet intézett Petain tábornagynak. A levél kivonata a következő:

Tábornagy Ur! Amikor 1942. november 11-én Németország Olaszországgal kénytelen volt Franciaország déli partját megszállni történt ez ab-

ban a reményben, hogy nemcsak Németország és Olaszország, hanem Franciaország érdeke is. Visszapillantva megállapíthatom, hogy 1939. szeptemberében nem Németország volt, amely hadatüzent Franciaországnak vagy Angliának, hanem ellenkező-

leg. A kormányhatalom átvétele óta baráti viszonyt igyekeztem teremteni Németország és Franciaország közt. Az angolszász bujtogatók azonban az új birodalom minden kiengesztelő lépését német gyengeség jeleként tüntették fel. A háborús uszítás külön-

magatartást, amelyet a zsidókban annyira kifogásoltak. Pedig a zsidóság elsősorban szélsőségesen kapitalista — profitista magatartása folytán ingerelte maga ellen a közvéleményt. Semmi értelme sem lenne tehát a zsidó törvényeknek, ha megfelelően a kapitalizmus gyökeres revíziójáról. A magyar közösségnek semmiféle haszna sincsen abból, ha a zsidó helyén „őskeresztény” folytat olyan

közgazdasági tevékenységet, melynek nem lehet és nem is lesz helye abban a világban, amelyért most szenved és vérzik az emberiség.

Valamit hozzá kell még tennünk Teleki Béla megállapításához. Más a szociális ujjászületes és más a szociális sváda. Az utóbbi képviselői még a politikai ódonászoznál is veszedelmesebbek, mert az ódonászo leg-
alább őszinte fegyverekkel küzdenek,

nem szagosítják eszméik és elveik dőhos illatát. A politikai sváda „hősei” azonban lejáratták a valódi és komoly szociális eszméket s ezáltal elkésertik a tömegeket. Ha valóban meg akarunk ujhodni és erősen, egységesen kívánunk az emberiség új korszakába érkezni, akkor ezeket a „svádásokat” éppen úgy ki kell söpörni a közéletből, mint a zsidókat helyettesítő vámszedőket.

sen a zsidóság részéről hallatlan méreteket öltött. Még a lengyel hadjárat után is megismételtem békeajánlataimat.

Németországra és Olaszországra rákényszerítették a harcot.

A történelemben páratlanul álló győzelmeket arattunk, de semmit sem tettünk, ami a francia becületet sértette volna, csupán biztosítékot kívántunk arra, hogy a harc újra felvétele lehetetlen. Ekkor úgy az amerikai, mint az angol bujtogatók világgá kürtölték, hogy Németország meg

akarja szerezni a francia hajóhadat.

A világtörténelemben páratlan eljárás volt ezután, hogy egymillió 960 ezer francia hadifogoly több mint 700.000 főjét szabadon bocsátottuk. Hogy ez a folyamat megrekedt, az csak azért következett be, mert egyes elemeknek ismét sikerült az igazi együttműködésnek gáncsot vetni. Ekkor az Ön kívánságára megbeszélést folytattunk. A megbeszélések az általános tisztulás alapjait szolgálhattak volna, de az érdekelteknek Franciaországban magában is sikerült az együttműködést megbuktatni.

„A francia nép millióiban a béke utáni vágy él”

Világos előttem, hogy a francia nép millióiban a béke utáni vágy él és semmi közük az uszítókhöz.

Az angol és amerikai csapatok Északnyugat- és Észak-Afrikában történt partraszállása felbontotta a fegyverszüneti megállapodást és Németországot arra kényszerítette, hogy szövetségeseivel együtt haladéktalanul megtegye a szükséges intézkedéseket. Az angolszász megszállás azoknak a francia elemeknek határozott kívánságára történt, akik annak idején Franciaországot a háborúba hajszolták és amelyek Franciaországban még ma sem tüntek el a hivatalos és mindenekelőtt a katonai élet porondjáról.

Az a körülmény, hogy francia tá-

bornokok és tábornagyok a német hatóságoknak adott becsületszavukat megszegték, sajnálatos tény. Belátható, hogy ezekkel az elemekkel kötött megállapodás céltalan.

Mellékelem azokat a parancsokat amelyek nov. 11-én, a bevonulás után, amikor ünnepélyes biztosítékokat adtam, bocsátottak ki. Hangoztatták a francia tengerészek, hogy Toulonban szembelelve minden ellenséges támadással és

november 12-én már parancs ment ki, hogy angol és amerikai csapatok esetleges partraszállása esetén semmilyen körülmények közt sem szabad tüzelni.

Ezek után Tábornagy Ur, a következőket hozom tudomására:

Hitler 6 pontja. Újjászervezett hadsereget állítanak fel

1. Tudom, hogy Ön személyesen nem részes ezekben az üzemekben: 2. Nekem egy nép érdekeit kell képviselnem, amelyre a háborút rákényszerítették és létfenntartása érdekében kénytelen harcolni.

3. Kénytelen vagyok ezt a háborút folytatni nemcsak hazám millióinak, hanem azoknak a millióknak nevében is, amelyek megszabadultak egy könyörtelen kapitalizmus kizsákmányolásának nyomása alól és nem hajlandók örök időkre nemcsak egy nemzetközi kizsákmányolásnak, hanem saját népük kiirtásának áldozatai lenni.

4. A német nép nem gyűlöli a francia népet, de én az ő vezetője és képviselője vagyok tökéletesen, hogy nem töröm azon elemek üzelmeit, amelyek ezt a borzalmas háborút előidézték és amelyek most újra elérkezettnek látják az időt, hogy Európa déli részében egy kontinensen kívül álló hatalom számára betörés céljából részt nyissanak.

5. Francia tisztok, tábornokok és tengernagyok behozták a szövegét után parancsot adtam Toulon megszállására, akadályozták meg a hajókat a kifutásban és az ellenállást, ha szükség van rá erőszakkal is törjék le. Ez nem a becületlen francia tisztok és katonák ellen irányul, hanem

harc azok ellen a háborus bűnösök ellen, akiknek még ma is folyt elég vér és új lehetőségeket keresnek ennek a katasztrófának kiszélesítésére. Parancsot adtam, szereljék le a

Kiket terhel a felelősség a francia hajóhad egy részének pusztulásáért

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: A toloni eseményekkel kapcsolatban pénteken este a következő hivatalos közleményt adták ki:

Hajóhadunk 1940. június óta sok fájdalmas megpróbáltatáson ment keresztül. Mers el Kebirnél hajóinkat megverték, másokat Alexandriában elzártak, továbbiakat a világ különféle helyein az angolok lefoglaltak. Két héttel ezelőtt végül további hajóinkat az amerikaiak Algír és Marokkó partjainál eltaláltak. November 27-e a francia tengerészet új gyásznapja. Belső meg-

Öt nagy hadihajót súlyosított el személyzete

Toulon. (MTI) Az OFI jelenti: A Toulonban horgonyzó Strassbourg és Duncerque cirkálók 26.000 tonnás újonnan épült hadihajók voltak, ame-

Eszényi Olga, Sulyok Mária, Hosszu Zoltán, Nagy Istvánfilmujdonsága

Negyediziglen

második hétre prolongálva az Apolló Filmszínházban

Bélvárosi

Kellemesen fütve

A szezon leghatásosabb filmje!

Férfi hűség

Főszerepben: Páger, Bulla Elma, Tolnay Klári.
Jegyelővét 11-től 1-ig. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Zilahy Lajos
drámája

Süt a nap

Főszereplők: Nagy Alice, Rózsahegyi, Kiss Manyi
Rendezte: Kalmár László Hétfőtől a CASINOBAN
Vasárnap utoljára **Evforduló**

francia véderő mindazon egységeit, amelyeket a francia kormány parancsával ellentétben fellázítottak Németország ellen.

6. Ismétlem, ezek az intézkedések nem irányulnak Franciaország ellen, amelyeket Ön tábornagyainak és tábornokainak hűtlen magatartása kényszerített rám. Egyetlen állanot sem lehet elképzelni fegyelmzett és engedelmis hadsereg nélkül és csak hasznára lesznek Franciaországnak egy újjászervezett, engedelmisen szolgáló haditengerészettel, hadsereggel és légierővel. Biztosítom Önt, hogy Franciaországot segíteni akarom az angolszászok által elrabolt gyarmatainak visszaszerzésében, segíteni óhajtom minden eszközzel, amely a birodalom rendelkezésére áll. Sem Németország, sem Olaszország nem akarta a francia gyarmatbirodalmat megsemmisíteni

rendelkezésre Emiatt Eisenhower tábornok támadását csak akkor indíthatja meg, ha újabb szállítóanyagok érkeznek. A Bizerta vidékén folyó harcok a küzdelem első részét jelentik. Kairóból jelentik: hogy a libiai hadszíntéren ismét kedvezőtlen vált az időjárás.

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelenti: De Gaulle tábornok repülőgépen állítólag Amerikába utazott.

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: A francia hadsereg leszerelése zavartalanul folyik. A kormány felhívta lakosságát, őrizze meg nyugalmát.

Stalingrádtól délnyugatra már a németek támadnak

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interim jelenti: Mialatt csütörtökön Stalingrádtól délre és északnyugatra a hadműveletek a szilárd német ellenállás jegyében álltak, a középső szakaszon a bolsevisták a toropeji nagy arcvonal-kanyarulathoz egész nap tovább folytatták elkeseredett támadásaikat. — Erdemleges eredményt sehol sem tudtak a bolsevisták elérni. Egy bolsevista páncélos hadosztály Torpoactól nyugatra körülbelül száz harckocsival betört az arcvonalba. Az éjszaka folyamán teljesen felmorzsolták ezeket a páncélosokat. A bolsevisták csütörtökön több mint kétszáz páncélost veszítettek. Csütörtökön és a megelőző napokban a bolsevisták csak csekély számú repülőgépet vetettek harcba. Csütörtökön 12 ellenséges gépet lőttek le. Az eddigi harcokban a bolsevista hadosztályok rendkívül véres veszteségeket szenvedtek, nem beszélve a foglyok és szökevények állandóan emelkedő számáról. Stalingrádtól északnyugatra bolsevista vonalak rövid, de heves bombázása után 2 különösen kiépített támaszpont felé előnyomulva, amelyet elfoglaltunk, megteremtettük az összeköttetést a tengelycsapatok által már szerdán elért vonalon. A nagyszámú foglyon kívül sok tehergépjárművet zsákmányoltunk. A Kalmük stepében német csapatok lerohantak egy bolsevista lovashadosztályt. Több mint ötszáz löszrel ellátott löveget és csaknem az egész lóállományt zsákmányoltuk.

FERENC JÓZSEF
KESERŐVIZ

Márkás órák, ékszerek, disztárgyak

nagy választékban

Arany, briliáns, ezüst beváltás

Ora, ékszer, szakszerű javítás

Viktor Árpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-út 3. Karik gyűjtrák nagy választékban

lyek 1937-ben kerültek szolgálathoz. Átlagos sebességük 29 csomó volt, legénységük 66 tisztből és 1300 emberből állott. Fedélzetükön 8 darab 330 milliméteres és 16 darab 10 milliméteres ágyú volt. A Foch, Algeria és Duquene cirkálók egyenként 10.000 tonnások voltak. E hajók 32-33 tengeri mérföld sebességgel haladtak, legénységük több, mint 600 főnyi volt. Fegyverzetük 8 darab 203 milliméteres ágyú volt. Az Algeria cirkáló volt a legújabb a három közül.

Bern. (Bud. Tud.) A svájci lapok algiri jelentése szerint a németeknek Tuniszban nagy tömegű hadiszer áll

Honvédeink teljesen felkészültek az orosz télre

A honvédvezérkar 31. számú hadijelentése szerint csöndes a magyar frontszakasz

A Magyar Távírási Iroda jelenti: 31-ik számú hadijelentés. A honvédvezérkar főnöke közli:

A honvédhadsereg arcvonalán a mindkét oldali felderítőtevékenységen és a kölcsönös zavaró tűztevékenységen kívül említésre méltó cselekmény nem történt.

A MTI jelenti: A honvédvezérkar főnökének ma kiadott 31-ik jelentéséhez a magyar katonai körökben a következő tájékoztatást fűzték:

Mint a hivatalos jelentés is megállapítja a honvédhadsereg arcvonalán a szokásos felderítéssel és kisebb vállalkozásokon kívül lényeges harcra tevékenység nem volt. Azok a nagyméretű küzdelmek, amelyek Sztalingrád környékén, valamint a Don kanyarulatban folynak és amelyeknek előkészületei a szövetséges hadvezetőség előtt régóta ismeretesek voltak és emellett a szövetségesek minden szükséges előkészületet megtettek, közvetlenül nem érintik a Don mellett álló magyar védelmi szakaszt. A honvédhadsereg — hangoztatják a szövetséges katonai körökben is — mindemellett rendkívül jelentős feladatot tölt be azért, hogy hosszú arcvonalszakaszt tart biztosan a kezében és ezzel lehetővé tette a szövetségesek számára a már régebben várt sztalingrád-környéki támadás elhárításá-

hoz szükséges erők összehívását. Honvédeink a téli álláshoz szükséges erősítési munkákat általában befejezték. Természetes azonban, hogy egyes frontszakaszok további tökéletesítése sohasem szünetelt és a csapatok továbbra is mindent elkövetnek avégből, hogy minél hathatósabb védelme berendezésekre tegyenek szert. Csapatainknak az elmúlt télen szerzett általános tapasztalatai ebben a vonatkozásban teljes mértékben érvényesülnek. Így rendkívül nagy súlyt fektetnek a híradóhálózat kiépítésére, hiszen az oroszországi viszonyok között télen a fokozódó közlekedési nehézségekkel kell szembenézni. Megállapítható, hogy katonáink ezen a téren is teljesen felkészültek a téli hónapokra. Az előkészületek során a keleti harctéren bevett magyar híradó és csapat távbeszélő alakulatok mintegy 8000 kilométer távbeszélő vonalhálózatot készítettek, illetve állítottak helyre. Ez a távolság a Budapest—Vladivosztk közötti távolságnak felel meg. Az arcvonalban, valamint az arcvonal mögötti biztosító szolgálatban alkalmazott magyar erők szelleme egyébiránt továbbra is kifogástalan és vállalkozó készségük, mint azt a sok kisebb vállalkozásuk egész sorozata bizonyítja, az elmúlt hónapokban még fokozódott.

Támadást kezdett a brit hadsereg Tunisz ellen

Előre kitervezték és előkészítették a touloni hajóhad felrobbantását

Bern. (Bud. Tud.): Az algériai rádió ma reggel azt jelentette, hogy a felderítő csapatok tevékenysége Tuniszban véget ért és az első brit hadsereg kiinduló állásából támadást kezdett.

Vichy. (Bud. Tud.): A touloni kikötőben, hír szerint, a legutóbbi napokban három páncéloshajó, közülük két darab egyenként 26.000 tonnás és 22.000 tonnás, továbbá 4 nehéz cirkáló, három 7000 tonnás cirkáló, egy 10.000 tonnás repülőgéphordozó, 25 romboló, 26 tengeralattjáró és számos kisebb hajó tartózkodott.

Vichy. (MTI.) Az Interinf jelenti: A

vichy-i rádió ismertette, hogyan folyt le a pénteki nap eseményei. E szerint Laval már a reggeli órákban fogadta Krug von Nidda német főkonzult, aki tájékoztatta őt a Führernek Petain tábornagynak intézett leveléről, valamint arról a levélről, amelyet Ribbentrop intézett Lavalhoz. Laval azonnal felkereste Petain tábornagyt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Azután Laval magához hívta a hadügyi, légügyi és tengerészeti államtitkárokat és közölt velük a német kormány elhatározását, amely értelmében a touloni hajókat ki kell vonni a szolgálatból és le kell

SIEMENS RÁDIO

A szakember és a zeneértő véleménye a SIEMENS RÁDIÓNÁL mindenben megegyezik!

- Kapható VACSI és DOBRIBAN** Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefonszám: 27-33. Rádió és villamossági üzlete
- Kapható Fülöp Károly** rádió és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi-ut 31. szám
- Kapható „MUSICA“** RÁCZ ERNŐ cégnél Rákóczi-ut 11. szám
- Kapható Péter István** rádió és villamossági üzletében Nagy Sándor utca 19. Telefon 30-43

szerezni a francia hadsereg valamennyi egységét. A francia hajóhad a kikötőben hörgönyzött. Le Luc, a haditengerészet vezérkari főnöke azonnal érintkezésbe lépett a haditengerészeti parancsnokság szolgálattelvőtisztjeivel. Akkor tudta meg, hogy az Arzenált már megezárták. Adrial tengernagy erre távbeszélőn akart jelentést tenni, de az események akkor már javában folyamatban voltak.

Ujabb tanukat hallgatott ki a bíróság a Katolikus Kör—Casino Mozgó ügyben

Január 8-ra halasztották a bérleti szerződés megszüntetésére indított kereset tárgyalását

Nagyvárad. Saját tud. A járásbírószágon tárgyalták a Katolikus Körnek ötv. Szudy Elemérné Mozgósínház Kft. ellen, a bérleti viszony megszüntetésére indított keresetét, amelyet a-punkban már öb ízben részletesen ismertettünk.

Ez alkalommal újabb három tanút hallgattak ki.

Dr Vámos András előadta, hogy jelen volt egy megbeszélésen. Megállapodás akkor nem jött létre, hogy felperes miképpen fogja igénybe venni a helyiséget. Csak beszélgetés folyt. Mivel vita nem merült fel, megállapodásra nem is volt szükség. Akkor nem volt szó arról, hogy az alperes olyankor nem tarthat délután mozielőadásokat, amikor felperes igényli a helyiséget.

Pintér István, aki többször tárgyal, leszögezte, hogy Vámos Pál, illetve dr Szudy Elemérné azt kötötte ki, hogy a Kör vasárnap délután ne vegye igénybe a helyiséget, továbbá kérte, hogy hétköznapokon is fejezze be az igénybevételt negyed 8-ig. Állította, hogy so-

hasem volt arról szó, hogy milyen összeg erejéig köteles Vámos Pál az átalakítást és berendezést elkészíteni, tehát nem is lehetett az általa eszközölt kiadásokkal összefüggésbe hozni a bérleti idő tartamát. Később kérte az alperes a bérleti idő meghosszabbítását, de ehhez a Kör válaszmánya nem járult hozzá.

Dr Strausz Vilmos budapesti ügyvéd, aki alperes képviselőjében többször lenni járt Nagyváradon a bérleti szerződés meghosszabbításának kérdésére adott felvilágosítást. Kijelentette, hogy a belügyminisztérium ragaszkodott a 15 éves bérleti időhöz s ettől tette függővé a moziengedély kiadását. A továbbiakban Várady Boldizsár szerepéről beszélt.

A járásbírószágon ezután a tárgyalás folytatását január 8-ra halasztotta s arra a jelenlevőket, valamint Várady Boldizsár tanárt, aki ezen a tárgyaláson nem jelent meg, külön végzéssel megidézti. Ujra ki fogják hallgatni Vámos Pál tanárt.

Szőlők pótlására:
amerikai gyökeresvesszők.

Szőlők felujítására:
gyökeres fá-ojtványok.

Ojtványkészítés céljaira:
amerikai és európai simavesszők

legjobb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.
52. üzemi év.

Képes Szőlészeti Ertesítőnket kívánatra díjmentesen küldjük."

„Anglia 1942-ben odajutott, hogy birodalma legnagyobb ellensége nem Németország, hanem az USA!”

Gondok és válságok Londonban
Írta: Csiszár Béla

Churchill legutóbbi kormányalakítása felfedte a brit világbirodalom, vagy helyesebben Anglia politikai vezetésének sok és súlyos gondját, válságát. Angliának is egyetlen célja van a mostani háborúval, az, hogy győzzön. Ehhez azonban különböző utakon próbált meg közelebb férkőzni. Eleinte Franciaország támogatásával, majd amikor Franciaország kibukott a küzdelemből, a Szovjet segítségével. Ma pedig az Egyesült Államokban van minden reménye.

Ez a halogató és tétovázó taktika és politika jól rávéste bélyegét az angol kormányokra. Chamberlain finnyás, előkelő rendszerét, amely még a háború lovagias formáit tartotta szem előtt, követte Churchill akkor, amikor Franciaország kibukott a mérkőzésből. Churchill az első világháború sok balsejért látott egykori minisztere a miniszterelnökség magas posztján szertenézve felettebb egyedül látta tündökölni a világpolitika égboltján az angol csillagot. Nem volt felhasználható nagy szövetséges, jelentős barát még kevésbé. Ennek megfelelően Churchill első kormányában még megtartotta a Chamberlaintól kiválogatott konzervatív, óvatossági minisztereket, bár Churchill a hadvezetésben már sokkal kíméletlenebb, sokkal lovagiatlanabb eszközöket tartogatott a jövőre.

Eppen az utolsó pillanatban érkezett a hír a német-szovjet háborúról. Churchill fellélegzett, mert az imént még lenézett Sztalinban és a bolsevista embermilliókban remek támaszt látott a brit impérium roskadozó épületének ideig-óráig való fenntartásához. A szovjet valóban kétségbeesetten küzdött, de ugyanakkor meg is követelte, hogy az angolok — helytállásukért — megadják a magukét hadianyagban és egyéb anyagi segítségben. Churchill egyre jobban a bolsevistákra támaszkodott, aminek ellenében számos engedményt kellett tennie, újból szabadjára bocsátani a bolsevista propagandát, újra engedélyezni a kommunista lapokat, sőt a két ország közötti kapcsolatok ápolására az eddigieknél még sokkal nagyobb erőfeszítéseket kifejtetni. Moszkva nem fogadott el például akármilyen követelést, hanem ragaszkodott hozzá, hogy a szalonbolsevista Crippset, akit az angol munkáspárt nagy szovjetbarátságáért annakidején kirekesztett kebeléből, küldje Churchill a Szovjetunióba. De ez még csak a kezdet volt; alig töltött néhány hónapot Cripps Moszkvában. Sztalin már azt kívánta, hogy Cripps térjen vissza és töltsön be vezető pozíciót az angol kormányban, hogy azután innen ellenőrizze és sürgesse Anglia szovjetizálását és a bolsevistáknak szükséges hadianyag leszállítását.

A vörös cár kedveltje, Cripps mester eleinte hiába tért vissza Londonba, nem kapta meg azt a fontos szerepet, amelyet Churchillnek reá kellett volna osztania. Először csak egy semmitmondó miniszteri tárcát kapott, majd Sztalin újabb sürgetésére végre bevették az angol hadikabinetbe is. Churchill azonban sohasem felejtette el, hogy Cripps éve-

ken, öt évtizedeken keresztül mindig a legnagyobb lebecsüléssel emlékezett meg

A két politikus között sohasem volt összhang, még nem is köszöntek egymásnak. Kinevezését Moszkvában csak távirat útján közölte vele Churchill. Elképzelhető ezután, milyen „kitünő összhang és együttműködés” létesült kettőjük között akkor, amikor Cripps Sztalin nógatására végre elvállalhatta az angol belső kabinetben a lordpecsétőri tisztséget és egyúttal a kormány szóvivője lett az alsóházban. Churchill alig várta, hogy mattot adjon riválisának, akiről az angol bolsevisták és kebelbarátjaik már mint Churchill legközelebbi utódjáról beszéltek.

Ezért küldte Indiába és pedig olyan programmal, amelyről előre tudta, hogy a hinduk nem fogadják el. Crippsnek hízelgett a feladat, de kudarcot vallott. Churchill boldogan mosolygott befelé, amikor Cripps, meghiusult misz-

Jávor hadnagy úr

Ki hitte volna, hogy az újságíró hétköznapi szerkesztése — nem szűgyeljük bevallani: kopottsága — új, tüzes szívet takar s amikor megérkezik a behívó, zokszó nélkül állítja rá magát arra az egészen másik síre, amelyet háborus katonáélnak neveznek.

Ő tulajdonképpen már kivette a részét a háborúból. Az első világháborúkor az orosz fronton harcolt s hadifogságba esett. Ette a hontalanok leg-hontalanabbjainak keserű kenverét és tízezer kilométerre otthontól, hazától minden este azzal feküdt és minden reggel azzal kelt, hogy ezzel a nappal is távolabbra került eddigi életétől. Mert a kiszabadulás és a hazatérés álomnak is hihetetlen volt.

Ha itthon, a szerkesztőségi össze-melegedések során háborus élményeiről beszélt, mindig átszellemült az arca s ilyenkor mindig nagyobb darabot adott lelkéből, mint máskor. Félig sohasem fukarkodott ezzel a drága portékával. Ha a jelenlegi nagy háború eseményeinek hullámváza vett gyűrűket a mi kis szerkesztőségi világunkban, ő volt az első a nagy falu térkép előtt s ilyenkor úgy gondoltuk, hogy talán az ő lelkében ébredt fel először az aggodás: mi lesz, ha másodszor is el kell menni?...

Az utóbbi időben már észrevehetően is mutatkozott nála a nyugtalan-ság. Azt hittük a várható behívó miatt. Most már azonban látjuk, hogy csalódtunk. A katona ébredt fel benne, az első világháború katonája. Ő tudja, hogy mit jelent a front, a roham, a bekerítés, a fogság. Vágyott ki oda, ahol a történelem fordulóra érik. Vágyott oda, ahol a szív minden rez-gését bele lehet adni a közös nagy

Rádiók, kerékpár részlete is kapható
Pálffy J. KUHNÉ le-rakat
Mussolin-ter 16.
Telefon 13-24

szíójának terhével a vállán, búsan visszazarepült Angliába. Az első nagy ellenlépést követte a másik, majd a harmadik. Végül is most, mikor a szovjet helyzete egyre nehezebbé vált és az Egyesült Államok afrikai partraszállásukkal a szovjetnél hatásosabban igyekeztek felzárkózni a brit birodalom oldalán, végre elérkezettnek látta az időt arra, hogy megszabaduljon Crippstől...

Cripps bukása mögött az angol belpolitika nagy problémája tűnik fel: mi lesz a már erősen bolsevizálódott angliai tömegek magatartásával, ha a szovjet nem nyugszik bele londoni helytartója, képviselője elülesztésébe, hanem ellenakciókkal válaszol? Megállítható-e a folyamat, amelyet a konzervatívok és a kommunisták összefogása útjára indított? Bizonyosra vehető, hogy a szovjet most, miután Cripps a mögötte álló szalonbolsevistákkal és britkommunistákkal háttérbe szorult, sőt valószínűleg rövidesen erősebb rendszabályokkal is lesznek kénytelenek megismerkedni, szítani fogja Churchill ellen a hangulatot és mindenáron az angol miniszterelnök fejét követeli majd.

Erre az eshetőségre van előkészületben Churchill terve, Edennel, Eden nagy bolsevistabarát, ha nem is annyira, mint Cripps; rá tehát nyugodtan lehet hivatkozni majd, hogy személyében van olyan férfi az angol kormányban, aki pártfogolja a szovjet

ügyeit. Minden jel arra mutat azonban, hogy a szovjetben nem tulságosan kegyelt személy már az angol külügyminiszter, akinek nem egyszer vetették szemére Moszkvában plutokrata allúri-jait, nagy vagyonát és antiszociális beállítottságát.

De az csak az egyik problémája az angol belpolitikának, sokkal fenyegetőbb jelenleg az amerikai kérdés. A veszedelem itt kettős: egyfelől Angliára nagy veszélyt jelent, bármennyire tagadja is, az a nagyfokú propaganda, amelyet Willkievel az élen az amerikai sajtó és rádió, valamint befolyásos közéleti férfiak indítottak a brit imperializmus ellen. Azt hangoztatják ezekben az amerikai körökben, hogy Angliának nem szabad csökönnyösen ragaszkodnia elavult birodalmi nézeteihez, szabadon kell engedni a brit birodalom kötelékéből távozni igyekvő népeket és országokat, így például Indiát, Ausztráliát és Délafrikát, (Kanadáról nem is beszélve, amelyet a hasonlóképpen önző USA-imperializmus már kisajátított magának), stb. 1942-ben Anglia odajutott, hogy birodalma legnagyobb ellensége nem Németország, hanem az USA. És nemcsak titokban pályázik birodalma egyes részeire, nemcsak többé-kevésbé bürkölt politikai fogásokkal, ahogyan azt Roosevelt teszi, hanem nyíltan is ki-mondják, hogy igenis: legyen vége az imperialista brit politikának és Anglia örüljön, hogy anyaországát megmentik számára.

Az angol lapok keserűen panaszkodnak fel, hogy Amerikától, amely a brit birodalom tagadásából született meg, nem is lehet várni, hogy megvédelmezze a brit birodalmat, amelytől két századdal ezelőtt erőszakkal elszakadt. Hogy azonban mennyire hűsba és ceontülvágó probléma ez a kérdés, Anglia számára, azt az angol sajtó és az angol államférfiak panaszai, elkeseredett hangú tiltakozásai éppen eléggé bizonyítják.

Ha ebből a szempontból nézzük az északamerikai afrikai partraszállást, nem is olyan hihetetlennek és valószínűtlennek tűnik fel annak a svájci publicistának az állítása, aki a napokban ezt írta lapjában: *Eljön még az idő, mikor Anglia egyenesen azt kívánja, bár csak ne szálltak volna partra Afrikában az amerikai „testvérek” és ne segítették volna birodalma megtartásában és Anglia megmentésében.* Mert mit látott az ember a partraszállás után? Az amerikaiak saját külön emberüket tettek meg Afrika francia fejévé, az angol befolyás alatt álló de Gaullenak még a híveit sem engedték be Afrikába, az angolokat fel sem kérték, hogy vegyenek tevékenyebb részt a hadműveletekben, legfeljebb arra kényszerítették őket, hogy Egyiptomból és Líbiából úr-zék hadállásaik elé Rommelt, hogy azután vele könnyebben elbánjanak.

Egészen bizonyos, hogy az európai akcióban sem biztosítanak, ha eddig el juthatnának is, fontosabb helyet az angoloknak. Amerikában egymásután gyártják a terveket Európa átazabdalására, felforgatására, ugynevezett újirrendezésére. De ezek a tervek egyrészt egyáltalán nem hasonlítanak az angolokéhoz, másrészt tekintetbe sem veszik az angol elgondolásokat. Kézenfekvő, hogy az USA egyedül és önmagának akarja megszerezni Európát. Anglia hiába áll résen, hiába vívódik, töpreng és keseredik el: az USA hódító politikájában neki csak alárendelt és nagyon is szolgálai szerep jut.

célba. Vágyott oda, ahol a tett az egyedüli érték.

Behívója érkezése napján ketten üldögéltünk a szerkesztőségben a kora reggeli órákban.

— Én bemegyek katonának — jelentete ki egészen határozottan s minden logikus előzmény nélkül. Nem szóltam semmit, mert ez a kijelentés komoly és határozott volt.

— Bemegyek — folytatta — s lendítek én is valamit, amit tudok, amiben hasznomat veszik. Elég vlot itt-hón a szaválásból.

Félóra múlva kezében volt a behívó. Ha nem is a tűzvonalba, de frontszolgálatra hívták. Ettől a percől kezdve megváltozott. Katona lett. Tiszt, aki nem sopánkodik, nem néz sem jobbra, sem balra, csak a behívó adatait latolgatja. Tudta jól, hogy itthon is nagy szükség van rá. Tudta jól, hogy kérni lehet a felmentést, de ő nem akarta. A behívó kézhezvételének pillanatától ő már katona volt. Veteránszívvvel ifjú harcos. Hozzá ekkor már nem volt méltó a huzódozás — így mondotta ő.

Igy ment el Jávor hadnagy úr a behívóval, hogy munkásszázadot vezényeljen a frontra. Itthagya órván Irásztalát a Pilcz zászlós uré mellett.

S most már itthon is megszaporodott a köteletség, mert az ő posztja a belső fronton is jelentős volt. Azonban, amíg Jávor hadnagy úr odakint végzi köteletségét, addig mi vigyázzunk itthon arra — amennyire tőlünk telik, — hogy Jávor szerkesztő ur folytathassa majd félben hagyott munkáját...

(P. I.)

Bolsevista világ - örök orosz rejtély

Irta: Polyák István

Oroszország sohasem volt Európa. Ezt a hatalmas országot erőszakkal civilizálták cárjai a XVIII. században, Európához való kapcsolása azonban csak külsőleg maradt. A félig-meddig ázsiai Oroszbirodalom és a román-germán kulturán felépült Nyugat-Európa között sohasem volt igazi belső, szilárd lelkikapcsolat. Oroszország története még a XIX. században is a cárizmusnak és a legfelsőbb társadalmi rétegeknek a története. Így ír Balla Antal: „A legújabb kor világ-története” című kötetében. Ezt a megállapítást végigvezethetjük Oroszország egész történelmére egészen a mai napokig, sőt órákig is — ma ugyanis az órák is sokszor történelmi fordulót szülnék — s mindig csak arra a következtetésre jutunk, hogy keversen csalódtunk, valahányszor európai mértékekkel mértük le a méreteiben is egészen más világú jelentő népet, földet és országot.

Ha valaha az volt, úgy ma igazán időszerű lett felvetni ezt a kérdést, hiszen élet-halál harcban állunk ezzel az Európától egészen elütő nagy hatalmassággal. Harcba állunk nemcsak mi, hanem egész Európa. S ha még nem is teljes a keleti fronton felvonuló népek sora, bizonyára az lesz, ha a nagy veszély felbreszti a még kételkedőket. Adja Isten, hogy ne legyen későn s hogy Európa ellenségei, amerikaiak és angolok, akik önző céljaik elérésére irányuló törekvéseikben segédkeztek nyújtanak a vörös Oroszországnak, megszegyenülve ismerjék be már nagy és alig megbocsátható tévedésüket. A vörös titok — ma az orosz kérdés ebben a színben jelentkezik — egyre jobban foglalkoztatja az embereket és a lelkekben feleletekre váró kérdések ébrednek: miből született meg ez a világ, amely még sohasem mutatkozott ennyire másnak, ennyire félelmetesnek és veszedelmesnek, mint ma? Honnan jöttek azok az emberek, akik ezt a világrengető szembeszállást előre kitervezték, megszervezték, irányították és még távolabbi célok érdekében beállították? Milyen történelmi talajba, milyen néplelkebe vetették el azokat az eszméket, amelyek az elmúlt század 70-es éveitől kezdve állandóan bőségesen állottak rendelkezésre és ugyszólván szabadon hatottak a legszeleesebb orosz néprétegekre.

Egy bizonyos: nem a ma szülte a vörös világforradalom eszméjét. Van benne jó adag Marx internacionalizációjából, a zsidó messianista világalurmi álmokból, az egyetemes istenhittel és vallásossággal szembeforduló egyetemes istentagadásból, s nem utolsósorban a pánszlávizmusból is. Azonban ezek mindig távolabbi célkitűzések voltak. Az első lépés a bolsevista Oroszország volt. Az a bolsevista állam, amely új embertípust nevelt és hihetetlen hadigépezetet szervezett meg céljai elérésére. Ez az Oroszország Lenin és Stalin Oroszországa sem most született. Erre nem elég az 1917-es forradalomtól eltelt idő, sőt még Gapon György lelkes 1905-ös téli forradalmától sem elég számítani az átalakulás idejét. Stalin maga is zinetikus egyéniség. Démoni voná-

saiban meg lehet találni egy kicsit Bakunint és Kropotkint, a két legnagyobb hatású orosz anarchistát, egy kicsit az Uljanvokat, akiknek egyike Lenin és egy kicsit Gapon György lelkeszt is, aki az 1905-ös munkásforradalom élére állott. S itt még démonibb lesz a hasonlatosság, ha arra gondolunk, hogy Stalin, korábbi nevén Dsugasvili József, maga is teológus volt.

Lenin és Stalin Oroszországának a cári despotizmus vetette meg az ágyát... A cári despotizmus ugyanis nem maradhatott hatástalan az orosz néplelkekre és jellemre, hiszen évszázadok történelmi életkerete volt minden orosz számára. A cárizmus nyílt, őszinte autokratizmusa nagy elszántságot tételezett fel azok részéről, akik gyakorolták és hasonló elszántságra volt szükségük azoknak is, akik helytelenítették és neki ellenszegültek. Nyilvánvaló, hogy ez olyan talaj, amelybe forradalmi eszméket nagy siker reményében lehet elvetni, s Oroszországban Nagy Péter cár és Katalin cárnő reformjai után minden úgy történt, hogy ezek a remények valósággá váljanak. II. Sándor cár (1855—1881) reformokat léptetett ugyan életbe, de ellenhatásra vissza is vonta azokat. Az egyszerű megízelt szabadság-gyakorlások azonban még inkább kívánatosak teszik azokat. Érthető tehát, hogy Bakunin és Kropotkin anarchistái a végzetek között mozgó szláv lélekre igen nagy hatással voltak. Ebben az időben az európai hatás is erős. A francia pozitívizmust és racionalizmust az oroszok következetesen végig gondolták s főleg a fiatal értelmiségből toborzódó hivek voltak azok, akik mindent tagadtak: Istent, hazát, cárizmust.

A vonal innen már egyenes. A 70-es évek elejétől kezdve Oroszország Spanyolország mellett a világ legforradalmibb országa, ugyanakkor a cárizmus története nem egyéb, mint kétségbeesett küzdelem a létező forradalommal. II. Sándor cárt 1881-ben gyilkolják meg. Utóda III. Sándor a legszélsőséges autokrata. Nevelője az államtudományokban Pobedonoszcev moszkvai egyetemi tanár volt, a cári korlátlan hatalom hirdetője. A földalatti Oroszország — írja Balla Antal említett művében — ennek az embernek a műve, mert ha folytatják II. Sándor cár mérsékelt reformjait talán nem tör ki az 1905-iki forradalom és talán később a világháború után, a bolsevizmus sincs. Lenint is a cári autokratizmus szülte. 1886-ban a pétervári diákok között terrorszövetség alakult III. Sándor cár élete ellen egy Uljanov Sándor nevű diák vezetésével. Az összeesküvést felfedték és Uljanov a következő esztendőben halállal lakolt. Testvére, Uljanov Vladimir, a szibirskii gimnázium növendéke, megesküdött, hogy bosszút áll a cárizmuson bátyja kivégzéséért. Uljanov Vladimir később, mint Lenin írta be gyászos nevét a történelembe.

Oroszország története ettől kezdve merényletéssel van teleítődve. Az utolsó cár, II. Miklós uralkodása már tulajdonképpen szüntelen és nyílt küzdelem a forradalommal. Az ország

AZ EURÓPAI ÖNELLÁTÁS

Ma is kemény önellátási harcot vív Európa, akárcsak Napoleon idejében. Gazdasági téren ez a harc abban nyilvánul, hogy hazai termékek lépnek az elmaradt tengerentúli szállítmányok helyébe. Sok kényszerű kísérlet mellett a napoleoni idők kifejlesztettek két olyan belföldi ipart, amelyek termékei helyettesítették és nagyszerűen helyettesítik ma is a hiányzó tengerentúli cikkeket. Ilvenek és több mint 100 éve ismertek az európai piacon a hófehér répacukor és az aranybarna illatos és zamatos Franck cikóriakávé. Az a közkezdvelt „Franck” cikóriakávé, amely minden kávéfőzet ízét zamor sabbá teszi, de amely egymagában is — tejjel keverve — kitűnő italt szolgáltat.

Franck
cikóriakávé

állapota ebben az időben már hihetetlenül válságos. Kik vették körül a cárt ebben az időben? Megméltelyezett lelki nihilista értelmiség, kiszírozott parasztság, koldus forradalmi proletáriátus, renyhe, élvhajász arisztokrácia, tudatlan papság, népnyuzó bürokrácia. A földalatti forradalom már olyan erős, hogy két párt-ra tud szakadni: Blechanov hívei evolúciós megvalósítást vallanak s ezért programjukat kisebbnek — mensaja — nevezik, Vladimir Uljanov pedig az erőszakos uralomátvételt hirdeti, övé a többprogram — bolsaja — hívei pedig a bolsevikiek. Történt pedig mindez 1903-ban, amikor is készen állott a bolsevizmus.

Csak néhány vázlatos vonás ez az orosz forradalom előzményeiből. Ez a néhány vonás azonban plasztikusan szemlélteti, hogy a vörös titok mögött történelmi erők dolgoznak. S ha

két év óta csodálkozva kérdezzük honnan, miből született ez a félelmetes világ, amelynek ereje új típusú emberben és a technika feltalálásában megszervezett anyagtengerében egyaránt megmutatkozik — a felelet a történelem adja meg reá. Ez a történelem szolgáltatott fogékony talajt azokhoz az eszmékhez, amelyek Marxtól kezdve kísérteties következetességgel mind zsidóktól származnak.

Ez a vörös titok. S ha igyekszünk belelátni mélységeibe, akkor feltétlenül megérlelődik bennünk is a meggyőződés, hogy védekezésül a magunk történelmi erőforrásait kell felvonultatnunk. Minden más vonal hibás. Aki pedig nem látja, vagy talán nem is akarja látni ennek a küzdelemnek mély történelmi, különösen pedig létezőké magyar vonatkozásait, az megtagadta nemzeti közösségünket és Európát.

Igy él Olaszország 1942-ben

Munka, ötletesség, életkedv a harmadik háborus év küszöbén

Olaszország, november hó. Lugano... Az utolsó állomás azon a vonalon, ahol két villanykörték ontják kísérteties fényüket. Como, határállomás. Már Olaszország.

A vonaton nagybárára csak katonák, hivatalos kiküldetésben utazó hivatalnokok, diplomaták és jegyzettömböket szorongató újságírók. Az olasz temperamentumból most nem sok látszik. Mindenki hallgat. Az újságírók hiába hegyezik fülüket, kérdézőkódéere, pedig nincs bátorságuk. Az utazás előtt a helyzettel ismerős jóakaróik mind ezzel a rövid tanáccsal látták el őket: Tacit! Hallgass! Az indoklásul felsorolt példák elég meggyőzők ahhoz, hogy a tanácsnak foganatja is legyen.

Róma. Az Örök Város az örök változás városa. Az utcák kövezete felbontva tornyosul az úttestek szélén. Mindenütt építkezések. Az ostiai pályaudvar, a földalatti állomás, az új központi állomás, mely az egész világ legszebb állomásépületének készül, már majdnem egészen készen áll.

Reggelként munkások százait szállító teherautók vonulnak fel. Az út-irány a világhiállítás. A munkálatok már meglehetősen előrehaladtak és a háború ellenére is teljes ütemben folynak tovább.

Új minisztériumok, szállodák épülnek. A munka ütemén nyoma sincsen a háborúnak. Acélvázak helyett azonban mindenütt beton. A főépítőanyag a téglák és műkö, ezenkívül pedig — a homokzsák!

— Ha a „Vivere pericolamente — veszedelmesen élni” is lett az új Olaszország jelszava, a reneszánsz kori képekre, a szobrokra, templomokra és a többi műemlékekre ez a jelszó nem vonatkozik. A mai Olaszország háborúban él ugyan, a mult Itáliája azonban biztonságban van.

Rómában, Firenzében, Veronában, Pisában, Genuában, Velencében mindenütt hatalmas állványok, homokzsáktorlaszok védelmezik a műemlékeket.

Halleves és bableves lett a nemzeti eledel

A Piazza Pinio Róma legjobb szállodáinak és éttermeinek negyede. A maitre d'hotel most is az olasz vendéglátó hamisíthatatlan mosolyát hordozza az arcán, ezen a mosolyon kívül azonban alig van hamisíthatatlan. A pasta asciutta helyett a

halleves és bableves lett a nemzeti eledel.

De hamisíthatóság ide, hamisíthatóság oda, a cukrászdák most is közkedveltségnek örvendenek. Az olasz cukrászat a pótanyagok korában is remekel. Liszt nélkül, tojás nélkül, mandula és dió nélkül, de külsőleg minden sütemény szakasztott olyan, mint a legnagyobb óceán korában.

A bárókban a szó szoros értelmében vett bakbávé viszi a pálmát, de nagy keletje van az árpakávénak is. Hogy hogyan készül, feltétlenül szakmabeli titok. Az íze ugyan semmit sem hasonlít a szemes kávéhoz, de kitűnő. A közönség hamarosan megkedvelte.

Az irodába vagy üzletbe vezető úton most is tanácsos az elővigyázatosság az utcán való átkelésnél. A különböző járművek, autóbuszok, kerékpárok valóságosan nyüzsgögnék. De csak külsőleg a régiék. Lehetőleg minden könnyű fém-ötvezetből készült, mert vassal, acéllal, rézzel takarékoskodni kell.

A paloták rácsai, kapui már mindenütt fából vannak, az utcákon munkás seregek foglalatkoskodnak a bronz lámpaoszlopoknak betonoszlopokra való kicserélésén.

Nyüzsgő munka. Olaszországban ma

mindenki dolgozik. A kávézás utáni kártyacsatáknak vége, a „dolce far niente” hamis csillogású aranykora már a multé, végleg a multé...

Éjjeli 11 óra... Minden városban, minden faluban megszólalnak a harangok. Takarodó. A dolgozó nép nyugovóra tér. A közlekedési eszközök most már veszedelmes gyorsasággal beszüntetik üzemiüket. Olaszországban kihalt az úgynevezett éjjeli élet. Legfeljebb az újságírók vetélkedése veri fel még egy darabig a rohamos léptekkel beálló éjjeli esendőt.

Ki és mi a szenzáció lapokban?

Ha arról van szó, hogy mit írnak a lapok, mindenki elsősorban Gayda nevet keresi. Nem alaptalanul egyike a világ leghíresebb újságíróinak, vagy talán éppenséggel a világ legnagyobb hírességei szavú újságírója: ő a hivatalos olasz politika szócsöve. A külügyminisztériumban mindennap ott van és mindig elkönök ismeri meg a hivatalos olasz álláspontot, akármilyen napi vagy vi-

lágpolitikai eseményről legyen is szó. Nem egyszer előfordul, hogy legnagyobb szenzációként Gayda nevet kiáltozzák a rikkanások. Gayda cikkei után a római közönség az első római földalatti vasút építkezési iránt érdeklődik a legjobban. A 11 kilométeres útvonalon három percenként fognak közlekedni a vonatok és mindegyik 1300 személyt fogadhat be. Érdeklődésre tehát bőven

van ok, különösen azok részéről, akik a perifériákon laknak. Vasárnaponként van is mindig közönsége az építkezési munkálatoknak!

A legnagyobb újságszenzáció azonban az a genovai hír, hogy itt bűvárok bányásszák az angol eszet.

A Földközi-tengerben kitűnő minőségű eredeti angol szénre buk kaptak!

Egy genovai polgárnak északon eszébe jutott, hogy annakidején az Angliából érkező szénzállítóhajók rakományát szállító munkások bizony meg lehetőségen gyakran pottyantottak a tengerbe egy-egy szénzsákot és ez a szénmennyiség az idők folyamán tekintélyes mennyiségre növekedhetett. Természetesen nyomban kéznél volt az ötlet is, hogy ennek a szénnek kiaknázása is megérné a fáradságot és a hatóságok erőteljes támogatásával most már teljes erővel folyik a genovai angol szén kitermelése. A munkát természetesen bűvárok végzik.

— Ez a szén, amit itt kitermelünk magánál az eredeti cardiffi szénnél is jobb, mert át van itatva az ugyancsak a hajókról a tengerbe került petróleummal és naftával. — magyarázza lelkes hallgatóságának a bűvár-bányászokat irányító mérnök.

A munka mellett tehát ötletekben sincsen hiány! Munka és ötlet... ezzel a két békés fegyverrel vívja harcát a polgári Olaszország a háború harmadik évében. (MN)

Befejeződött az erdélyi római katolikus státus közgyűlés

Megemlékezett a közgyűlés a háromszáz éve működő piarista rend nagy nemzeti érdemeiről

Kolozsvárról jelentik: Nagy érdeklődés mellett zajlott le a római katolikus státus évi közgyűlése. Csütörtökön délelőtt 10 órakor a római katolikus főgimnázium dísztermében kezdődött meg nagy érdeklődés mellett a közgyűlés, amelyen ezuttal vendégként megjelent Grösz József, a szombathelyi püspök is, akit az igazgatótanács tagjai meleg ünnepelésben részesítettek. A püspököt a közgyűlés nevében Sándor Imre püspöki helynök szeretetteljes szavakkal üdvözölte.

A közgyűlést Sándor Imre püspöki helynök nagy beszéde nyitotta meg.

Az elnöki megnyitó után Inczedy József, a főgimnázium igazgatója megemlékezett XII. Pius pápa püspökké szentelésének 25 éves évfordulójáról, majd kegyeletesen szavakkal áldozott a hősi halott Kormányzóhelyettes emlékének.

A megemlékezés után a státusgyűlés a püspöki helynök indítványára hódoló táviratban üdvözölte a pápát, a kormányzókat. Serédi Jusztinián hercegprímást, Angelo Rotta pápai nunciust, Márton Áron püspököt, Kállay Miklós miniszterelnököt, a vallás- és közoktatásügyi minisztert.

Napirend előtt dr. Farsangh Endre ültetési tanácselnök megemlékezett a piarista rend letelepülésének háromszázéves évfordulójáról. Ismertette a piarista rendnek a magyar nemzeti kultúra kialakításában betöltött fontos szerepét, felemlítette többek közt, hogy a piarista rend tagjai voltak azok, akik

először tanítottak magyarul az országban. Szeretettel üdvözölte jubileuma alkalmából a magyar piarista rend tagjait.

Az elhangzott beszédre a piarista rend nevében Bíró Vencel dr. mondott köszönetet.

A jelentések és felszólalások után a megüresedett igazgatótanács tagok betöltésére került sor. Az igazgatótanács egyházi tagjai közé beavasztották Péter Boros Fortunát tartományi főnö-

köt és Sas Antal főesperest, a világiak közé dr. György Lajost és Hinkel-Felt Ákost, gróf Beldi Kálmánt, Szentkereszthy Béla bárót, Körmeny Jermost és Kovrig Béla dr. egyetemi rektort.

A közgyűlés délután fél 3 órakor a Himnusz hangjaival zárult be, utána a Központi Szálló éttermében az igazgatótanács tagjai közében vettek részt.

Érdekes cáfolatot közölt az Osservatore Romano

Vatikánvárosból jelentik: Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja egyik legutóbbi számában érdekes és feltűnő cáfolatot közöl. A közlemény így hangzik:

„Az olasz városok elleni sajnálatos légitámadásokat bizonyos sajtó közleményeiben Myron Taylor öxellenenciájának az Egyesült Államok elnöke személyes képviselőjének beszédében kifejezésre juttatott véleménnyel hozta kapcsolatba. Ő ugyanis Amerikába való visszatérése után állítólag ezeket mondotta volna: Meggyőződésem szerint az olasz városok ellen kisebb bombázások is elegendőek, hogy megtörjék az olasz nép ellenállását és bizalmát.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy megállapíthatjuk, hogy ez a kijelentés elejétől végig kitalálás és hogy az ügyben személyesen is megkérdezett Taylor úr a leghatározottabban megcáfolta azt a beszédet, amit neki tulajdonítani akarnak.” (KKK)

December 19-ig felsőházi választás lesz. A MTI jelenti: A felsőházi törvény értelmében, a felsőház egyes csoportjait még ez évben, választással meg kell újítani. A hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét, amely a tagválasztásokat folyó év december 19-ig rendeli el.

Tiszta gyapjú szövetek,

kabátanyagok, bélésárak
diszmagyar-ruhaszövet

Hoffmann András szövetkereskedő

legelőnyösebb beszerzési forrása

Rákóczi ut 2 — Telefon: 13-19.

Izgalmas szökés 12 évi fegyház elől

Jakabffy Vilma, a nyugalombavonult híres kémnő elbeszéli életének legizgalmasabb kalandját

Nagyvárad, november hó.

Kevés úgy vert fel a megszállás éveiben akkora port a román sajtóban, mint Jakabffy Vilma esete. Oles cikkekben számoltak be annakidején a lapok hogyan tartóztatták le, hogyan vallatták és hogyan viselkedett a fiatal kémnő a katonai fogházban, ahol két évet ült előzetes letartóztatásban, mert a román nyomozó és vizsgáló tényezők mindent elkövettek, hogy kézrekerítsék „bűntársait” is. Mikor a craiovai hadbírótság 12 évi fegyházra ítélte, minden bukaresti lap egy serég felvételt hozott a tárgyalásról, számos változatban közölték Jakabffy Vilma arcképét s a róla szóló beszámolókból a köteles becs-mérlések mellett is kicsendült a rendkívüli egyéniségeket megillető csodálat hangja. S mikor kirobbant a szenzáció: a veszedelmes ungueroica megszökött kísérelésétől és a bukaresti Északi Pályaudvaron, nem volt nála híresebb ember Romániában.

Azóta majdnem tíz év telt el. Jakabffy Vilma, aki mint színésznő kezdte meg pályafutását, visszatért a polgári életbe. Nemzetvédelmi kereszt tulajdonos, cselegetár-engedményes, — Nagyszalontán van szépen fejlődő üzeme s minden héten beruccan Nagyváradra, hogy üzleti ügyeit intézze és üdülést szerezzen a nagyvárosi élet szórakozásaiban. Az Újságíró Otthonban találkoztam vele. Kistermetű, törekeny testalkatú asszonyka, beszéde csupa értelem s szép barna szeméből hallatlan életrevalóság és akaraterő sugárzik.

Megkértem, mondja el, hogy érelődött meg benne a szökés gondolata és hogyan hajtotta végre a veszedelmes vállalkozást. Bizonyára sok százszor elmészelté már ezt, mégis átfütötte és színesítette szavait a nagy élnény ereje, ahogy beszélni kezdett.

„Aki valamit igazán akar, az keresztül is tudja vinni”

— Minden hosszabb időre elítélt vagy súlyos ítéletet váró fogoly folyton azon töri a fejét. — amig bele nem látszik a rabságba, — hogyan lehetne megszökni. Én is állandóan ezt tervezgettem, már a vizsgálati fogságban is. Pedig őrök alaposan gondoskodtak arról, hogy elretentő példával szolgáljanak. Egy fiatal nőt, aki szökést kísérelt meg, előttünk botoztak meg s a porkoláb hajánál fogva vonszolta körül a börtönben: „Lássátok, így jár, aki szökik”. De én mégse tettem le szándékomról. Egy egészen banális körülmény erősítette meg akaratomat. A fogházban szerelmes lett belém egy fiatal magyar zászlós, aki szintén politikai fogoly volt. Kenyérgalacsinokban dobált nekem leveleket s egyszer eljuttatott hozzám egy lapot a

Színházi Élet valamelyik számából. Farkas Imre „Lelki kliniká”-jával. Ezért örökké hálás leszek a fiatalembernek is, Farkas Imrének is. Azt olvastam a lelki klinika egyik üzenetében, hogy aki valamit igazán akar, azt keresztül is tudja vinni. Ott, a craiovai börtönben egy magyarnyelvű folyóirat nyomtatott betűje, érzélgős

Elindultak az ércel Doftanába

— Craiovából a Doftana közelében lévő női fegyházba irányítottak. November 13-ika volt. Egy fegyveres őrt adtak mellém kíséretül. Utközben már Bukarestig megállapítottam, hogy szegény, jószándéku, ostoba parasztfiúval van dolgom, aki soha életében nem járt a fővárosban és akit adott pillanatban könnyen rászedhetek Bukarestben, az Északi Pályaudvaron, az átszálláskor kellett megvalósítani tervemet. Megérkezve oda, összevissza jártam örömmel a pályaudvart és környékét, szinleg azért, hogy keressenem, hol kell átszállanunk a moldvai vo-

Menekülés az étteemen keresztül

— Az őt gyanúlanul eleget tett kérésre. Beengedtek az étterembe. Jól benézett a helyiségbe az indulási oldalon s azt hitte, hogy a teremnek nincs más ajtaja, csak az, ahol én beléptem. Nem vette észre az érkezési oldalonál lévő kijáratot, amelyet nélkül függönyök takartak el. S mint-

„En is magyar vagyok! Tessék”

— Én gyorsan elvegyültem az étterem közönségének sokaságában, mint akármilyen más utas. Semmi jel nem mutatta, hogy rab vagyok. Kalapban, bundában voltam... A szívem hangosan vert, de erőt vettem izgalmon s pillanatok alatt eltűntem a kijárat függönye mögött. De ott szigoruan utamat állta a portás: „Kérem a jegyet...” Természetesen nem volt jegyem, mert a menetlevelet az őr tartotta magánál. Megrémltem. Ha ez most feltartóztat, akkor megvasalnak és mindennek vége. Kétségbeesésemben hangosan magyarul fohászkoztam fel: „Istenem...” Mire meglágyultak a portás arcvonásai: „A nagyságos asszony magyar? Én is az vagyok. Tessék...” És kiengedett. Száz lejt nyomtam a markába, mert volt rémi pénzem és rohantam, végig a pályaudvar embersokodalmában a kijárat felé. Ott bérautóba vettem magam. Ebben a percben puskalövés hangzott, nyilván az én őrom adott le riasztó lövést és vad lárma kelt mögöttem. Megszökött egy fogoly. De a sofőr nem sejtette, hogy ez én vagyok. Hová hajtassak? Hirtelen a Piccadilly kávéház jutott eszembe, s azt

tanácsadása sokkal nagyobb hatással volt rám, mint bárki is elképzelhetné. Elhatároztam, hogy lelkes teljes erejével, tántoríthatatlanul és mindennel szembeállva akarni fogom a szökést. És mikor elhangzott a hadbírótság ítélete: tizenkét év — már a terv kivitelének részletei is megérlelődtek bennem.

natra. Ó, szegény, hűségesen követett engem mindenüvé s én közben nagy-szerűen megismertem a terepviszonyokat. Minden ki- és bejáratot pontosan megfigyeltem s mialatt örömben szörnyű összevisszasággá vált az Északi Pályaudvar, én kiszemeltem a helyet, ahol odébb fogok állni. Aztán még egy ideig jöttem-mentem vele, majd panaszkodni kezdtem, hogy éhes vagyok s arra kértem, vezessen az elsőosztályú étteremhez, hogy ott egyem valamit. Reggel hét óra volt, a legnagyobb forgalom ideje...

— hogy ő nem jöhetettbe velem a váróterembe, a folyosón, az ajtó előtt le s föl járkálva várakozott reám. Láttam: szabályszerűen a bejáratnál három lépést jobbra és három lépést balra téve járkált őrhelyén. Mit tudta ő, hogy milyen egy első osztályú étterem.

mondtam be a sofőrnek. Az autót megindult, gyors iramban száguldottunk végig a Calea Grivitei s pillanatnyilag mentve voltam.

— A Piccadilly előtt kiszálltam a bérautóból s elindultam, hogy felvegyem az összeköttetést bukaresti kapcsolataimmal. Tájékozatlan voltam a fővárosban. Rendőrt nem mertem kérdezni, egy utcaseprőhöz fordultam tehát. De ő nem tudott felvilágosítást adni. Arra jött egy katoná, s az utcaseprő őt vontá be a tanácskozásba. Megijedtem, de hamar kiderült, hogy az a katoná is magyar. Készséggel állt rendelkezésemre és pontosan utbaigazított. Nagy körültekintéssel kellett dolgoznom, mert percek alatt riasztotta a rendőrség a várost s mint utóbb értesültem, a detektívek egész raja indult el házkutatást tartani azoknál a bukaresti magyaroknál, akikről feltehető volt, hogy ismerőseim. Nem részletezhetem a réttegés, az idegfeszültség s a vakmerő elhatározások óráit, amelyek ezután következtek. Csak annyit mondok, hogy egy hivatalnoknő ismerősöm lakásán román parasztruhába öltöztem, nagyobb összegű pénzt szereztem és az-

FONTOS

Mindenkit érdekel, akinek pénzre van szüksége, hogy december 4-ére esik a magyar királyi **jótekonycélú állami sorsjáték** húzása, amikor kihuzásra kerül a

40.000 P.-ós

főnyeremény és több szép nyereményösszeg is. A sorsjegy kapható az összes sorsjegyfőárusítóknál és Árhánytúzsdeknél.

tán váltott bérautókkal roboztam a főváros északi határáig. Itt sikerült újabb autóba ülnöm, amelynek már volt egy utasa, egy jólöltözött ur, s vele együtt száguldtam Brassó felé. Ugy tűnhettem fel, mint valami cseléd, aki gazdájával utazik. Csodálatosképpen sehoh se tartóztatták fel a gépkocsit és minden baj nélkül megérkeztem Brassóba.

Szökés a határon át

— Itt jegyet váltottam Ará felé. Harmad osztályon, megszokásokkal utaztam, hogy nyomom vesszen, ha esetleg vaiakinek gyanusnak tüntem fel és üldözöbe venne. Három napig tartott az út. Etlen-szomjan, szóltanul gubbasztottam az utasok között és halálos aggodalommal figyeltem kezükben az újságokat, amelyek második-harmadnap már tele voltak az én fényképeimmel. Egy késő este mégis befutottam Aradra. Itt sok — és érthetően nem részletezhető — viszontagság után találtam egy öreg zsidót, aki ezer leiért vállalkozott arra, hogy átcsempész engem a határon. Először autóbuszba ültetett s itt majd meghült bennem a vér. Épp a sziguranca főnökkel kerültem szembe, aki gyanakvó tekintettel méregetett tetőtől-talpig. Igyekeztem tölem telhetően népiesen viselkedni. Színésznő vagyok, jól megjászottam szerepemet s el is tereltem rólam a figyelmet addig, amig elpárologhattam az autóbusból... Aztán egész szemtelenül, de az agyafurt zsidó védelme alatt biztonságosan utaztam a határállomásig, ahol kísérom jöbön volt a vámosokkal és elhárította rólam a veszélyt. Itt meg kellett várom az est leszálltát. — majd megöszültem belé — s akkor özött kukoricalödekben bujdoskolva, futva a sötétben, irtózatos erőfeszítések és szenvedések között kikerültem a határ-járőrök figyelmét és átvergődtem a határon.

— Betegen, sebes lábbal, kiéhezve és az összeroskodásig fáradtam érkeztem meg magyar területre, de határtalanul boldog voltam: tizenkét évi fegyházról menekültem. Előbb Szegeden pihentem meg, majd Budapestben jelentkeztem, ahol három hétig nyomtam az ágyat...

Jakabffy Vilma elbeszélése véget ér. A hősléki kicsi asszony nagyot sóhajtott és azzal a vallomással tereli másra a beszédet, hogy a nagy élmények, amelyek emlékeit őrzí, kárpótolják minden szenvedésért.

JÁVOR JÉLA

Legjobb minőségű

női, férfi, gyermek

CIPŐK,

legdivatosabb kivitelben

Fekete

József

cipőüzletében,

Szent László-tér, Sas-palota

Hócipők, hócsizmák, halina-csizmák!

„Uj Európa és az új rend vagy Krisztusé lesz, vagy semilyen sem lesz”

Erdekes és tartalmas előadások hangzottak el a Katolikus Akció szabadegyetemének ötödik estjén

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken este 6 órai kezdettel tartotta meg a Katolikus Akció nagyváradai szervezete szabadegyetemének ötödik előadó-estjét, amelyen az előre meghatározott terv megváltoztatásával dr. Dalló Gyula városi tanácsnok és P. Vargha László jezsuita atya, az országosan ismert szociális szervező és rádiószónok beszélt a korszellem és a szociális törvények kapcsolatáról a házasság kérdésével. Az előadáson ez alkalommal is szép számú közönség jelent meg.

Az előadás elején a Hímnuszt a közönség együtt énekelte az Immaculata Intézet növendékeivel. Ezután dr. Hlatky Endre főispán mondott megnyitó szavakat. Hangzott, hogy ezeknek az előadásoknak gyakorlati eredményeket is kell felmutatniuk. Nagyváradon nagyon sok rendezetlen házasság van úgy egyházi, mint polgári szempontból. Ezeket rendezni kell. A társadalmi egyesületeknek kell buzgólkodniuk ezen. Az Egyház jó anya és nyitott kapukkal várja azokat, akik hozzá közelednek. Bejelentette azután a műsor megváltozását és felkérte dr. Dalló Gyulát előadásának megtartására.

Dr. Dalló Gyula előadása a magyar szociális törvényhozásról

Dr. Dalló Gyula városi tanácsnok előadásának kezdetén röviden összefoglalta az előző előadók témáit, rámutatva a házasság nagy értékeire, célkitűzéseire és méltatva azt a szeretetet, amely lelke és életje a házasságnak. Azután rövid visszajelentésben felsorolta a házassággal és a családi élettel is foglalkozó ősi magyar törvényeket. Szent István törvényeit, az Aranybulla, Kálmán király törvényeit és az ősiegi törvényeket. A múlt törvényeinek jelentősége azonban nem mérhető fel a mai szociális törvényhozás alapvető fontosságával. Részletesen ismertette azután dr. Dalló Gyula tanácsnok a Nép- és Családvédelmi Törvényt. Célja ennek a törvénynek a sokgyermekes családok támogatása nem segélyezés, hanem intézményes megerősítés és megélhetés biztosítása útján. A gazdasági szempontokon túl sokkal fontosabbak a törvény erkölcsi célkitűzései és hatásai. Társadalmi kiegyenlítődést, a nemzeti közösségérzés megerősítését szolgálja. A magyar szociális gondolkodás haladását jelzi a szociális költségvetés szinte ugrásszerű emelkedése. 1941-ben 40 millió pengőt fordítottunk szociális célokra, 1942-ben már 80 milliót és a jövő évi költségvetés a háború dacára is 105 millió pengőt fordít a szociális megvalósításokra.

Hangzott azután dr. Dalló Gyula, hogy a törvénynél is a végrehajtás a fontos. Szellemmel, erkölcsi tartalommal kell kitölteni, ez pedig csak szociális közszellem kialakulása esetén lehetséges. A szociális gondolkodás alapja pedig az evangéliumi szellem: szolgálni és adni.

Szünetben az Immaculata Intézet énekara gyönyörködtette a közönséget

Kodály, Bárdos- és Halmos-szerzeményekkel. A kitűnő kórus Csikyné Schippert Margit tanárnő vezényletével ismét megmutatta, hogy egyik legkiválóbb művelője városunkban az új magyar egyházi kórusénekeknek.

P. Vargha László előadása a korszellemről

Az énekszámok után lépett az emelvényre nagy taps között P. Vargha László jezsuita atya, aki a korszellem és a házasság, a családi élet viszonyáról beszélt. Csodálatos természeti képpel szimbolizálta a jelenlegi európai nagy zűrzavart, amely tulajdonképpen a XVI. század vallási forradalmával kezdődött és azóta is a forradalmak egész sorozatát okozta. Két alapvető áramlat alakult ki az azóta letelt századok során: a teologikus és a demonologikus áramlat. Ma az utóbbi nagy befolyásának vagyunk tanúi. Európa kultúrájának jórésze kiszakadt természetfölötti talajból és most üresen, lényeg nélkül vergődik a tévedések között. Legnagyobb a tévedés talán a legalapvetőbb dolgokban s ezek között is a házasság, a családi élet kérdésében. Két forradalomnak voltunk itt tanúi. Az elsőben a házasság intézményének értékrendjében szereplő és előkelő helyet elfoglaló szerelmet szakították ki az értéksorrendből és függetlenítették, mondván: Die Liebe ist an und für sich! Ez a függetlenítés természetesen megölte és átváltoztatta élezzetté. Ez a folyamat elvátaggá tette az emberi életet és gyökerében támadta meg magát az élet forrását is.

Döbbenetes színekkel festette le ez-

után az előadó a kiháló magyar vidékeken átélt szomorú élményeit. Kicsértetiesen hasonlítanak ezek a vidékek a kiháló francia falvakhoz, ahol egész utcáorok kapuit szegeznek be. Mit jelentenek ezek a jelenségek? Az emberben perversálódik a természet is, amikor kiszakította magát a természetfölötti világból. Teljesen tönkrement az a közösség, felbomlott az a sejt, ami minden emberi élet alapja: a családi élet. S ezután jött a forradalom második szakasza: más közösségben keresett az ember kielégülést. Az államban találta meg ezt s mivel itt sem volt eligazító természetfölötti eszméje, istenítette az államot. Ebben a felfogásban az egyetlen érték az élet, a nyers anyagi élet s az ideál az életerős ember: a szép szöke ragadozó állat.

Az emberi lélek azonban nem nyugszik bele ezekben a forradalmakba és fellázad ellenük. A teologikus iránynak is meg van a maga tábora. A mai idők, amikor eddig szentnek és sérthetetlennek vélt, értékesnek tartott bálványok omlanak össze, igen alkalmasok a kijózanodásra. Vannak már sokan édesanyák, akik esőndben rejtve a házasság igazi isteni lényegét vállalják és élik. Ezek az igazi holnapépítők. Ha pedig anyák állják a vártat nálunk is, akkor biztosak lehetünk a magyar jövő felől, de az egész európai jövő felől is. Ma sokat beszélnek az új rendről és az Új Európáról. Mi tudjuk azt, hogy ez az új rend és új Európa vagy krisztusi lesz, vagy semilyen.

P. Vargha László előadását a közönség lelkes tapsal jutalmazta. Az est a pápai hímnusszal zárult.

(—)

Tordai Gross Károly képműkiállítása

Nagyvárad, november hó.

Meg kell vallanom, nem tartozom a képműkértékek irigylet kategóriájába, de ösztönöm mindig vonzott a művészetek, sőt a művészek berkei felé s így nem is nagyon csodálkoztam, amikor minden előzetes elhatározás nélkül egyszerre csak egy szebbnél-szebb képekkel díszített, gyönyörű műteremben éreztem azt, hogy vagyok. Igen, azt éreztem, hogy vagyok. Olyan vagyok, amilyen régen voltam... Egy kicsit mintha újból gyermekként lettem volna, mert öröndeni tudtam. Mélyebben lélegeztem és nagyon-nagyon jól éreztem magam. És jól érzem magam most is, amikor a látható képekre gondolok.

Mert tordai Gross Károlyt, aki a „Japport” fölötti műteremben bemutatja másfél év óta festett képeit, nem kell a szublimáltan absztraháló kaleidoszkopizmus prizmián keresztül nézni és magyarázni. Nem, Tordai Gross Károly képeit mindenki megérti és szeretni fogja, aki nem szakadt még el végképpen a földtől, az áldott és szerető ösonyától. Megérteni és szeretni fogja mindenki, akinek fogalma van arról,

hogy mit jelent az a szó: „Erdély.” Jöleső örömmel fogja szemlélni a képeket mindenki, aki meg tudja találni önmagában azt a keskeny, elvezető kis mezsgyét, amely elvezet a „Kis libapásztor”-hoz, a „Merengő pásztorleány”-hoz és a „Nagyváradai Kálvária”-hoz.

Sajátságos módon — miként a „Nagyváradai Rákóczi-út” és „Aranyosszéki szüret” című képek egymásmellé vannak akasztva — a művész, aki az életet minden oldaláról nézi, a városi életet ugyanolyan szeretettel ábrázolja, mint az erdők-mezők világot. Iskolapéldája ez annak, hogy az egész hazában: városban éppen úgy, mint falun „havasban” csokány, mint a „parkban” mindenhol otthon kell hogy legyünk!

A „Pecceparti Páris” című képen, mintha a körösparti templomok harangzúgása töltené meg a levegőt és a „Tordai hasadék” ébrenülő sziklatornyai alatt a völgyben folyó patak csobogása hallszik.

A képek darabonkénti külön méltatása helyett inkább azzal fejezem be a valóban rövidke ismertetést, hogy tordai Gross Károly képei mellett ott lát-

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-60

kapható a
AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

juk a legjobb élő magyar festők alkotásait „a változatosság kedvéért”, — amint a művész mondja. Azt azonban hogy joggal lettek e képek egymásmellé helyezve, legfrappánsabban igazolja a tény, hogy a kiállítás egyik előkelő látogatója megvásárolt egy Szüle Péter képet és melléje egy tordai Gross képet is vett. Végtelesen jól esik regisztrálnom, hogy egy nagyváradai uriházban Szüle Péter mellett már ott fog állni tordai Gross Károly is.

—g.—

Internált a rendőrség két váradí zsidó kereskedőt

Nagyvárad. Saját tud. Moskovitz Sámuel Hunyadi János utca 2. szám alatt lakó kereskedő szeptember és októberi hónapokban nagyobb mennyiségű sellőköt vásárolt össze nyereszkes céljából és a zárolt, bejelentési kötelezettség alá eső árut maximális áron felül árusította.

Mintthogy ezzel a fontos ipari cikkkel lelkiismeretlenül üzérkedett, a rendőrség a közgazdaságra káros tevékenysége miatt elrendelte Moskovitz Sámuel internálását.

Löwinger Sámuel Jókai Mór utca 8. szám alatt lakó kölesönkönyvtár-tulajdonos az utóbbi időben állandóan háborus jóslásokba bocsátkozott és feleségével olyan híreszteléseket koholt amelyek a köznyugalmat veszélyezteték. A rendőrség ezért internálta.

Minden várakozást felül fog mulni meglepetéseivel és gazdag készleteivel a Szent Monika közösség és a Lorántffy Zsuzsanna egyesület Karácsonyi Vásár

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már több ízben beszámolt arról, hogy a nagyváradai Szent Monika Közösség és a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület asszonyai a múlt évi rendezésükhöz hasonlóan az idén is megrendezik nagyszabású jótékonycélú Karácsonyi Vásárukat, amely ez alkalommal is, mint a múltban, társadalmi eseménye lesz Nagyvárad közönségének. A vásár gazdag készlete, a különböző osztályok színes anyaga a KLÖSz-könyvsátor gazdag és olcsó cikkei mindmegannyi meglepetések lesznek a közönség számára. Szorgos asszonyok dolgoznak a vásár sikerén és mindent összehordtak, mint a múltban. A rendezés és a díszítés munkája is megkezdődik a napokban. A példás egyetértés, amelyet már az elmúlt évben is oly jólesően regisztráltunk, ebben az évben még csak fokozódott. A vásáron remélhetőleg megismétlődik Nagyvárad közönségének tavalyi nagy felvonulása.

NÉZZE MEG

a Szent Monika Közösség és Lorántffy Zsuzsanna Egyesület

jótékonycélú karácsonyi vásárát

december 2, 3 és 4-én a Katolikus Körben

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkszámánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Advent

Vasárnap belépünk az Adventbe. Advent a karácsonyi előkészület ideje, amely a megváltásra való várakozást szimbolizálja. Hangulata annyira egyezik a ködös, borongós novembervégi időjárással. Sűrű homály fed mindent, a szívekben mégis él a reménység, hogy a kibontakozás lassan csak felderíti reánk a tiszta, fényes ragyogást.

Advent első vasárnapjának evangéliuma is a mai időket példázza, amikor ezeket mondja: ...és jelek lesznek a Napban és Holdban és csillagokban és a földön a népek kétségbeesett rettegése a tenger zúgása és háborgása miatt. Elemi erők, elszabadult furiák örült kavargásának színhelye lett a föld. A zűrzavarból ma sokkal inkább, mint máskor megváltás után sóhajt a tévedések rengetegeiben agyonhajszolt emberi lélek. Sokkal mélyebb értelme van tehát ma az adventnek, mint máskor. S a megváltás csak onnan jöhet, ahonnan az első nagy advent után is jött: Istentől!

DÉLUTÁN TARTJÁK MEG AZ IDÉN A KARÁCSONYI ÉJFÉLI MISET. A Magyar Kurir jelenti: XII. Pius pápa a karácsonyi éjféli szentmise-re vonatkozóan úgy rendelkezett, hogy minden államban, ahol a várható légitámadások miatt elsőfokú óvintézkedéseket kell végrehajtani, az éjfélkor mondani szokott szentmise már a karácsonyi vigília délutánján elmondható, úgy, hogy a mise befejezése után még legyen idő az elsőfokú óvintézkedésre. A hívek, akik ezen a szentmisén részt vesznek, eleget tesznek a karácsonyi misehallgatás kötelességének. A misén áldozhatnak is, ha megelőzően 4 órán át nem ettek és nem ittak. Ahol az elsőfokú óvintézkedések végrehajthatók, ott minden akadály nélkül lehet éjféli szentmisét mondani.

* Házasságot köt, lakást bérel, be rendezkedik, a biztosítás sem maradhat el: hozzátartozik jövőendő életéhez. Az 1857-ben alapított legrégibb magyar biztosító vállalat, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási ügyben. Helybeli képviselője: Szent László-tér 2.

MAGYAR HÁZIASSZONYOK! A Szent Mónika Közösség és Lórántffy Zsuzsanna Egyesület jótékony célú vásárlására szeretettel kérünk árusítás céljából adományként: befőttet, gyümölcsöt, savanyúságot, paradicsomot, gyümölcsöt és kekszet. Az adományokat Somfalvy Ferencné, Rimanóczy-utca 14. szám II. emelet délelőtt 10-1 óra között kérjük leadni. A Rendezőség.

Előadás a Szent Vince intézetben. Nagyváradi. Saját tud. Vasárnap délután 4 órai kezdettel tartja meg előadását a Szent Vince Mária-társulata a szegények javára. Az előadás színe kerül „A nyolcadik parancsolat” című eszmű. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Jelentkezzenek a földingatlan tulajdonosok. Nagyváradi. thj. város adóhivatala 11454-1942. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyváradi thj. város adóhivatala felhívja a város területén földingatlanul rendelkező tulajdonosokat, hogy a tulajdonukat képező földeken bekövetkezett állandó jellegű adótárgy és művelési ág változásokat december 1-től december 15-ig a városi birtoknyilvántartó hivatalban (városháza fsz. 20. sz. szoba) bejelenteni kötelesek. A bejelentés alkalmával hozzák magukkal a földekre vonatkozó pontos telekkönyvi adatokat és helyrajzi számokat, az ingatlan térvésének pontos meghatározását, valamint a tulajdonos pontos címét (lakhelyét). Nagyváradi, 1942. november 26. Városi adóhivatal.

HÁZASSÁG. Letzelter Karola (Budapest) és Imrik Sándor, a Dreher-Haggemacher nagyváradi Sörgyár r.-t. cégvezetője házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jénzügyi rendelet a kislakásépítési hitelekéről. A MTI jelenti: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a falusi kislakásépítési hitelek követelésének biztosításáról, behajtásáról szóló törvény végrehajtásához szükséges adó- és illetékügyi szabályok kiegészítéséről.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL** Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

BUDAPESTRE CSÜTÖRTÖKI NAPON NEM VESZNEK FEL POSTACSONAGOKAT. A MTI jelenti: A budapesti csomagkiszállítás túlterheltsége miatt a postahivatalok december 1-je után Budapestre szóló csomagokat hetenként csütörtökön nem vesznek fel, kivéve a hivatalos és a gyógyszer tartalmú csomagokat.

11 kommunista ítélt halálra a szerb rögtönítélő bíróság. Belgrádból jelenti (MTI) Az Interinf jelenti: A szerb rögtönítélő bíróság kommunista tevékenység támogatása és szabotázs cselekmények előkészítése miatt 11 személyt halálra ítélt. Az ítéleteket végrehajtották.

SZEPLŐTELEN FOGANTATÁS ÜNNEPE A PREMONTREI TEMPLOMBAN. Nagyváradi. Saját tud. A premontrei templomban november 29-től december 8-ig délután 6 órai kezdettel szentbeszéd és ájtatosság lesz minden nap a Szeplőtelen Fogantatás ünnepének előkészítésére. December 8-án, Szeplőtelen Fogantatás napján délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd lesz, amelyet dr. Schriffelt Béla apostoli kormányzó helynök mond. December 7-én délután 5 órakor a premontrei gimnázium dísztermében az ifjúsági kongregáció ünnepélyt rendez, amelyre szeretettel meghívja a közönséget.

Karácsonyi szeretetsomagban küldjön fényképet harctéren küzdő hozzátartozójának!
 Művészi felvételek: **Major György** műtermében
 Rákóczi ut 13 sz.

Tolvajokat ítélt el a bíróság. Nagyváradi Saját tud. Lakatos Karácsony ezalárdi lakos behatolt Kovács Pálné szintén ezalárdi lakos házába és lakásából több holmit ellopt. A bíróság Lakatos 3 hónapi fogsázbüntetésre ítélt. — Köteles Károly biharpüspöki lakos szintén lopással vádolva került a bíróság elé. Köteles Selegan Sándor közszépbeli ember lakásából lopott el számos apróbb értéket. Kötelest — tekintettel arra, hogy büntetett előéletű — a bíróság 8 hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta.

AZ IGLÓI DIÁKOK ELŐADÁSA A MÁV ALMÜHELY NAGYTERMÉBEN

A nagyváradi MÁV Turul Dal- és Önképző Egyesülete folyó hó 29-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel megismétli a már nagy sikerrel bemutatott „Iglói diákok” című énekes színdarabot. Az érdeklődőket ezúton is tisztelettel meghívja a Rendezőség. Műsor után tánc.

ELJEGYZÉS. Palczér Ili urleány és dr. Krajnik Sándor ügyvéd jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

SÜLYOSAN ELITÉLTEK MAGASRANGU IR TISZTEKET. Amszterdamból jelenti (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, Hug Mac Ateer-t, az ír déli köztársaság vezérkari főnökét 15 évi fegyházra, törzskarának két tisztjét hazaárulás miatt 12 évi fegyházra ítélték.

DECEMBERRE 3 LITER PETRÓLEUM SZOLGÁLTATHATÓ KI. Nagyváradi város polgármestere 9840/1942. k. é. alatt az alábbi hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét és az érdekelteket, hogy az 1942. évi december havi petróleumjegyre 3 liter petróleum szolgáltatandó ki. Nagyváradi, 1942. nov. 27-én. Dr. Soós István polgármester.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK” at.

KORONA Filmszínházban

Üzenet a Volgapartról

Babay ízig-vérig magyar levegőjű filmje. Főszereplők Sárdy, Tóth Julia, Gobbi Hilda, Rajczy L.
 Jegyelővét 11-től Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

AZ IPARTESTÜLET KÖZLEMÉNYE.

Az Ipartestület elnöksége értesíti Nagyváradi és Vidéke fodrász iparosait, hogy a szeptember havára esedékes mosó és borotválószappan megérkezett. Az arra szóló utalványokat az Ipartestület helyiségében folyó hó 30-án (hétfőn) délután 3 órától osztja ki az Elnökség.

Nagyváradi, 1942. november 27.
 Az Ipartestület Elnöksége.

FELHÍVÁS.

A Kályhas Szakosztály vezetősége ezúton értesíti tagjait, hogy saját érdeklükben okvetlenül megjelenni szíveskedjenek november hó 29-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az Ipartestület székházában. Iparra vonatkozó okiratait mindenki hozza magával Elnökség.

Két kilós csomagot lehet küldeni a frontra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvédezőkar főnöke 1942. december 1-től kezdődően a zöldszínű bélyegmentes tábori postai levelezőlap felhasználása mellett havonként feladható egy kilogrammos tábori postai csomagok súlyhatárát 2 kilogrammra emelte fel. Ezzel egyidejűen a tábori postai árumintaküldemények forgalmát megszüntette. A tábori postai csomagok súlyhatárának felemelésével kapcsolatban az eddigi tartalomkorlátozást az alábbiak szerint módosították: a) A tábori postai csomagban küldhető élelmiszer súlya legfeljebb 1 kilogramm lehet. b) Egy tábori postai csomagban legfeljebb 200 gramm dohány vagy 300 darab cigaretta, vagy 50 darab szivar küldhető; c) A tábori posta csomagokban szalonna, kolbász és egyéb füstölt áru is küldhető, az élelmiszer megszállott súlyhatáráig (1 kilogramm). Egyéb korlátozó intézkedések továbbra is érvényben maradnak.

Dalestet rendez a Német Akadémia nagyváradi lektorátusa

Nagyváradi. Saját tud. Erdekes zenei eseménye lesz városunknak az a hangverseny, amelyet a Német Akadémiai nagyváradi lektorátusa rendez a Református Kulturpalotában Fred Drissen bariton és Tilla Briem szoprán részvételével. A hangverseny csütörtökön, december 33-án lesz délután 6 órai kezdettel. Mindkét énekes igen kiváló tagja a német zenei életnek. — Gyakran szerepelnek hangversenyeken, amelyeket nagy dirigensek vezényelnek. A legszebb német daloknak szinte kizárólagos mesteri interpretációi, akik Nagyváradon is bizonyára nagy sikert fognak aratni. A hangversenyre még visszatérünk.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a női honvédek tea-délutánja iránt

Nagyváradi. Saját tud. Jelentettük már, hogy a nagyváradi női honvédek vasárnap délután 5 órai kezdettel tea-délután rendeznek a Tűzharcos-házban a hadbavonultak felségélyezése javára. A helyi tűzharcosok kebelében működő egyszerű női honvédek eddig is megragadtak minden alkalmat, hogy a harctéren küzdők, vagy azok családtagjaik sorsán segítsenek és a csendben folyt lelkes munka igen számottevő eredményt tudna már ezen a téren felmutatni. Most ismét a közismert hazafias lelkesedés szólította munkára tűzharcosaink aszonyait, hogy a kemény tél előtt segíthessenek ott, ahol szükség van rá. Az egy pengős tea-délután iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a körültekintő rendezők megfelelő szórakozásról is gondoskodtak. Nosz Andor műkedvelő gardája fogja élvezetes műsorszámmal irányítani a jó hangulatot.

Kincstári tárgyak eltulajdonításáért jogerősen börtönbüntetésre ítélték egy fiatalembert

Megbüntették az orgozdákat is

Nagyvárad, Sajtó tud. Sebők Lajos nagyváradfi fiatalembert, még katonakorában, mikor az étkezdében tisztogatni és felszolgálni kísérelt, számos kincstári értéket elemelt. A hiány később kiderült s ekkor a gyanu nyomában reáterelődött. A lakásán tartott házkutatás során több értéket, így néhány ezüst kanalat, villát és ezüst kóst valamint alpakka ezüstneműeket találtak.

Kihallgatása során Sebők rendkívül zavarosan vallott s Gavallér egyesbíró előtt szombaton megtartott tárgyaláson is minduntalan midósítani próbálta vallomását.

A bíróság Toperczer Tibor huzár-érseplést, valamint Somogyi József örmeestert tanúként hallgatta ki. A tanúk vallomása azután tisztázta a helyzetet s egyre inkább beigazolódott, hogy Sebők Lajos nem rendes uton jutott a részben már eladogatott kincstári tárgyakhoz.

Kihallgatta a bíróság Koptyl Vera 39 éves nőt is, aki abban az időben mikor Sebők katonáskodott, az étkezdé ezakácsnője volt. Koptyl Vera elmondotta, hogy takarításra gyakran kapta katonai ingeket, ezek azonban természetesen mind használt állapotban kerültek a kezébe. A Sebők által értékesített holmik viszont újak voltak. Kihallgatásán Koptyl Vera vallomásából az is, hogy a tisztítókészítők evőeszközein felismerhető jelzések vannak, nem kétséges tehát, hogy Sebők csakis a kincstártól tulajdonította el az ezüst evőeszközöket.

Gavallér egyesbíró a tanu megeskete után figyelmeztette a vádlottat, hogy zavaros vallomásával csak büntetését súlyosítja.

Sebők ezután beismerte, hogy a tanúk vallomása megfelel a valóságnak s valóban meg nem engedett módon jutott a nyilvánvalóan kincstári értékekhez.

A bíróság ezután az eljárást befejezettnek nyilvánította s az ügyész vádvalamint a tulajdon elleni kihágással vádoltak védőjének beszéde után kihirdette az ítéletet.

Sebők Lajos egyrendbeli folytatólágonan elkövetett lopás büntetésében mondotta ki bűnösnek s ezért 7 hónapi börtönbüntetéssel sújtotta. Szep Sándorné Sebők Zsuzsánát, aki ellen az volt a vád, hogy kincstári pokrócokat vásárolt a vádlottól, négy napi fogházra átváltoztatható 20 pengő pénzbírságra ítélték. Mészáros Imre, Mészáros Ilona, továbbá az orgozdasággal vádolt Spitz Lajos, ugyszintén Lefkovits Pált felmenették a vád és következménye alól.

Miután az ítéletben úgy az ügyész, mint Sebők Lajos megnyugodtak, a bíróság döntése jogerős.

A tárgyalás humoros epizódja, hogy Sebők az ítélet kihirdetése után azt

kérdezte, hogy nem törleszhetné-e le pénzben a büntetést?

A bíróság felvilágosítása után, hogy

MEGNYILT Kiss János

Szent László-tér 5. szám. (Pável u. sarok)

gyapjuszövetekben dusan felszerelt áruaktára

a börtönt nem lehet pénzbírsággal megváltani, nyomban őrizetbe is vették, hogy büntetése letöltését megkezdje.

Corrado Ortolani cikke a Meridiano di Roma irodalmi folyóiratban

Róma egyik legelőkelőbb irodalmi folyóiratában, a *Meridiano di Roma* októberi számában jelent meg dr. Corrado Ortolani érdekes cikke Nyirő József novelláinak olasznyelvű fordításáról (Giuseppe Nyirő: *Novelle Transilvane*, Roma.) Corrado Ortolani, aki az idei iskolai év kezdetén jött Nagyváradra, mint az Olasz Kulturintézet tanára, ebben a cikkében a magyarok, a magyar

irodalom és a magyar népi értékek lelkes barátjának mutatkozik be. Olyan lelkesedéssel emeli ki Nyirő írói zsenijében megmutakozó örök magyarságot, amely még a baráti olasz nemzetnél is feltűnő jelenség. Jóleső érzéssel regisztráljuk ezt és örülünk annak, hogy a nagyváradfi Olasz Kulturintézet élén olyan egyéniség áll, mint Corrado Ortolani.

SZINHÁZ

BUCSUKERINGŐ

Operett-felújítás a Szigligeti Színházban

Pénteken este Strauss fülbemászó muzsikájú nagyoperettjét, a *Búcsúkeringőt* újította fel a színház. A darab úgy kiállításban, rendezésben, mint játékliban minden dicséretet megérdemel. Voltak apró hibák, hiányosságok, de azok nem lényegesek. Daniss Győző főrendező ismét jó munkát végzett.

A szereplők közül *Benkő Béla* vált ki. Gyönyörű hangja van s emellett még, mint színész is megállja a helyét. *Márffy Vera* szépen énekel s a harmadik felvonásban alkalma nyílt egyéni báját és alakító képességét is villogtatni. Nagyon ügyes és

nagy sikere is volt *Pákozdy Ferenc* második felvonásbeli jelenetének. *Daniss Győző* elsőrendű nagyherceg volt. *Mikes Béla* intelligens színész. A három leány közül ezalkalommal *Haraszthy Irén* vitte el a pálmát. De a többiek: *Talpak Ica*, *Szögi Arany*, *Kelti Aranka*, *Fajk Rózi*, *Barsy Béla*, *Halassy Gyula* és *Máray Ede* is kozzájárultak a sikerhez.

A zenekart *Szathmáry Endre* vezényelte a szokásos lelkiismeretességgel. Kár, hogy néha még így is kissé elnyomta a zene a színpadon folyó beszédet és éneket.

Színházi iroda közleményei:

Búcsúkeringő szombaton és vasárnap este

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel a bombasikert aratott *Párisi expressz* című operett-újdonás van a színház műsorán *filléres helyárrakkal*.

Szombaton és vasárnap este Strauss híres nagyoperettje, a *Búcsúkeringő* kerül színpadra, mely a tegnapi bemutató előadásán oly hatalmas és osztatlan sikert aratott. Gyönyörű muzsika, ragyogó kiállítás. Sok-sok humor és vidámság. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel a legmulatságosabb operett-újdonás, a *Csókáboru* van a színház műsorán *olcsó helyárrakkal*.

Száz piros róza, a legnagyobb sikerű operett-újdonás hétfőn este

filléres helyárrakkal kerül színpadra a bemutató előadás nagyserű szereposztásában.

Nemes Rózsa, az idei színiévad legnagyobb színpadi sikere kedden este kerül bemutatásra premier bérlet keretében. *Putsik Bálint* igazgató rendezésében. Ez a rendkívüli nagyszerű zenés-vígjáték újdonás teljesen új, eredeti kiállításban kerül színpadra, elsőrendű szereposztásban. A teljesen új díszleteket *Útő Endre* tervezte és festette. Kedden este premier bérlet szerdán este A-bérlet, esütörtökön este bérletszünet. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

November 9-én *Pataky Kálmán* felléptével *Bohémélet* c. opera.

En és a fa

Nagyvárad, november hó.

Hinni sem merem! Két méter fa hi-valkoidk udvaromban. Szép, száraz fa. Örömben minden reggel megsimogatom. Este aztán viszonzásul visszasi-mogat. Amikor a vakstétben hazamegyek, minduntalan összebotlunk ugyan is... Azért nem haragszom reá, már mint a két méter fára, hiszen amíg ilyen közelbe juthattunk...

Az úgy volt, hogy kerítettem hatvan pengőt, ezelőtt két hónappal. Ezt azután odaadtam, annak, aki ígérte, hogy fát szerez...

— Valahogy vissza ne adja, — kötöttem a lelkére, — mert elköltöm — é megfagyok...

Végül mégis visszaadta, mert nem tudott fát szerezni. És azután úgy lett, ahogy képzeltem. Lassanként, vagy — miért tilozok? — nem is olyan nagyon lassan elfogyott az egyik méter fára való. A másokra eltett pénzzel könnyörögtem a fásoknak: Fogadják el akkor is, ha nem tudnak még szállítani. Ők azonban ilyen s olyan rendelkezre hivataloztak, meg arra, hogy a szállítás még egészen bizonytalan. Egy azután a nagy bizonytalanságban mégis biztos lett: A pénzből alig maradt négy kötegyűjtőre való...

A négy kötegyűjtőt magam vittem haza, még pedig a fűtőcán. Hadd lás-sák, mily gazdag vagyok s tüzelhetek nemsokára... Még útközben előntött a meleg. Nem tudom, hogy a szokatlan fizikai munka következtében-e, vagy azért, mert nem fogadták alázatos köszöntésemet.

Bármint volt is, a gyűjtő hamar elfogyott — s pár nap múlva nem kaptak már azok sem, akik eddig taxin vitték vagy vitették lakásukra.

„Vasalószen” — sügték akkor a fülembe, de ekkor már ezt sem kaptam s csak a fokozódó hideg, a remény és a türelem maradt.

A hideg hatalmas náthát, a remény új hatvan pengőt, a türelem pedig róza helyett ennél sokkal kedvesebbet két méter pompás fát hozott.

Hogyan jutottam hozzá és míg sikerült megkerítenem, mikén mentem keresztül, nem árulom el, nem is árulhatom el. Egyet azért megsugok: Nem hittem a költőnek, aki azt hirdeti, hogy a favágóval bört fedezni, alkudozni nem lehet, mert olyan szegény, hogy kevés még az egész is neki. Így azután jó párat elszalasztottam s ma már nem kapok favágót; a két méter fa börtoban fagyoskodom hétfőig.

A fával csak nézzük, no és tovább s-mogatjuk egymást. Reggel én, este ő... Szóval ahogy már kezdetben mondtam.

H. I.

Régi gyapju szövetek és bélésárak

dus választékban, olcsó árban

IVÁN posztóház

Kossuth Lajos utca 1 szám Sas-palota

A M. Kir. Közellátási Miniszter gazdasági munkásruházati akciójának hivatalos elosztóhelye. Öskeresztény magyar cég

Megállapították a marha élősúly és kimérési árát

5.50 pengő a legdrágább marhahus

Nagyvárad thj. város polgármestere 9698—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki.

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 162.000—1942. K. M. számú rendelete értelmében a vágómarha és vágóbivaly, valamint a marha- és bivalyhús árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására.

Vágómarha és vágóbivaly.

Vágómarha alatt a levágás céljára eladott és élő állapotban 150 kg.-nál nagyobb súlyú ezarvasmarhát, vágóbivaly alatt pedig általában a bivalyt és bivaly-orjút kell érteni.

A rendes etetés és itatás után lemért vágómarha és vágóbivaly legmagasabb és legalacsonyabb termelői ára az átadó istállójában, vagy az ahhoz legközelebb fekvő hiteles mérlegen, illetőleg vásártéren mért súly alapján, 8% súlyengedmény levonása után — az ország egész területén élősúlykilogrammonként a következők:

Vágómarha:

I. osztályú ökör	1.70 P
II. osztályú ökör	1.50 P
III. osztályú ökör	1.30 P
Csontozni való ökör	1.10 P
I. osztályú bika	1.65 P
II. osztályú bika	1.45 P
III. osztályú bika	1.25 P
Csontozni való bika	1.0 P
I. osztályú tehén	1.60 P
II. osztályú tehén	1.40 P
III. osztályú tehén	1.20 P
Csontozni való tehén	1.— P

Vágóbivaly:

I. és II. osztályú bivalyökör	1.30 P
III. osztályú bivalyökör	1.20 P
Csontozni való bivalyökör	1.— P
I. és II. oszt. bivalybika	1.25 P
III. osztályú bivalybika	1.15 P
Csontozni való bivalybika	0.95 P
I. és II. oszt. bivalytehén	1.20 P
III. osztályú bivalytehén	1.10 P
Csontozni való bivalytehén	0.95 P

A vélteli jegyre a vágómarhának, illetőleg vágóbivalynak az átadásakor lemért tényleges súlyát és a 8% súlyengedmény levonása után mutatózó súlyát is rá kell vezetni.

Húsiparos a termelőtől vásárolt vágómarhájért és vágóbivalyért minőségre való tekintet nélkül — legfeljebb a III. osztályú, valamint a csontozni való marhára és bivalyra megállapított árat fizethet. A II. osztályú vágómarhára és a V. és II. osztályú vágóbivalyra megállapított árat a húsiparosok csak a kijelölt kereskedőnek fizethet, a közösen megejtett minősítés alapján. Az I. osztályú vágómarhára megállapított árat a húsiparos csak a MÄSz-nak fizetheti.

A marha- és bivalyhús, valamint melléktermékei

A marha- és bivalyhúsért, valamint a vágott marha és bivaly melléktermékeiért számítható legmagasabb nagybani és fogyasztói árak az ország egész területén a következők:

marhahus (hátszín, rostélyos, fartó, felsál, lapocka, tarja, lábszár, nyak, oldalas, szeg és gulyáshús) a nyílt áruaitási üzlettel rendelkező húsiparosoknál szokásos darabolásban, a benne lévő csonttal, minden nyomaték hozzáadása nélkül kilogrammonként 3.70 P.

Bivalyhús (hátszín, rostélyos, fartó, felsál, lapocka, tarja, lábszár, nyak, oldalas, szeg és gulyáshús) a nyílt áruaitási üzlettel rendelkező húsiparosok-

nál szokásos darabolásban, a benne lévő csonttal, minden nyomaték hozzáadása nélkül kilogrammonként 2.40 P.

Csontos marha vesepecsenye kilogrammonként 5.50 P.

Csontos bivalypecsenye kg. 3.90 P

Tisztított marha vesepecsenye kg. 8 P.

Tisztított bivaly vesepecsenye kg. 6 P.

Marha- és bivalymáj kg. 2.40 P.

Marha- és bivalynyelv torokkal 3.60 P

Tisztított marha- és bivalynyelv nyersen kilogrammonként 4.40 P

Marha- és bivalynyelv torokkal 3.60 P vese kilogrammonként — P.

Marha és bivalytüdő kg.-ként 1.20 P.

Marha és bivaly lép, szív vese 1.60 P.

Marha és bivalyfej, velővel, darabonként 8.20 P.

Marha és bivalyvelő drb.-ként 1.50 P.

Marha és bivalyvelő kg.-ként 2.10 P.

Marha és bivalyfej kicsontozott húsa kilogrammonként 2.70 P.

4 drb. marha és bivaly láb, marhánként, illetőleg bivalyonként — P.

Marha és bivaly pacal, orr marhánként, illetőleg bivalyonként — P.

Marha és bivalyköröm tisztítatlan, marhánként, illetőleg bivalyonként — P.

Tisztított pacal és orr, kg. 1.20 P.

Bivalytügy kilogrammonként 1.20 P.

Marha és bivalycsont kg. 1.30 P.

Marha és bivalycsont vörös kg. 1.12 P.

Marha és bivaly in kg. 0.60 P.

Marha és bivalyér kg. 0.60 P.

Marha és bivalyér literenként 0.30 P.

A fel nem sorolt vagy a felsoroltaktól eltérő elnevezéssel forgalomba ho-

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca **10**
 Telefon: 12-81 **Zománcedény**, alumínium edény, hűsörök, zsemlye- és mákdarálók, mérlegek, zománcozott tűzhely, alpakka evőeszközök **állandó raktára!**
Szolid árak!

zott marha és bivalytermékek kilogrammonként 0.90 P.

A tisztított vesepecsenye kivételével 10 dkg.-kint legfeljebb 2 dkg. nyomaték hozzáadásával; a csont nélküli marhahus kg.-ként legfeljebb 3.70; a csont nélküli bivalyhús kg.-ként legfeljebb 3.40 fogyasztói áron hozható forgalomba.

A füstölt és főtt marhahus legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő: füstölt marhahus (hátszín, rostélyos, fartó, felsál, lapocka, tarja, lábszár, oldalas és szeg) a benne lévő csonttal kilogrammonként füstölt 4.80 P., füstöltfőtt 6.70 P. Ugyanez csont nélkül 5.50 P., 7.60 P. Füstölt marhanyelv 5.60 P., füstöltfőtt 7.80 P. Az itt fel nem sorolt, vagy a felsoroltaktól eltérő elnevezéssel forgalomba hozott füstölt, illetőleg füstölt-főtt marhahus kg.-ként 1.20 és 1.70 Pengő.

Viszontelárusítók, feldolgozó üzemek, vendéglátó iparosok és közintézmények részére történő eladásnál a füstölt és a füstölt főtt marhahusokat előállító üzemek a megállapított fogyasztói árból legalább 5% engedményt kötelesek adni.

Ez a rendelet 1942. november 19-én lép hatályba: hatálybalépésével a 89.200—1942. K. M. számú rendelet 21. §-a, valamint a 96.500—1942. K. M. sz. rendelet hatályukat veszti.

Nagyvárad, 1942. november 23.
 Dr. Gyapay, s. k. h. polgármester.

Megállapították az új mezőgazdasági bakancsok árát

36.50 pengő a legdrágább munkásbakancs

Nagyvárad thj. város polgármestere 9027—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. Közellátásügyi Minisztérium által legyártott új sorozatu mezőgazdasági munkásbakancsok ára a következőképpen van megállapítva:

Termelői ár: Elosztói jutalék: Fogyasztási ár:

I. Barna zsiros (vixos) tehénbőr és fekete zsiros (sima és barkás) tehénbőr felsőrészrel, croupontalppal 31.60 P 3.30 P 34.90 P nyaktalppal

30.30 P 3.30 P 33.60 P

II. Zsiros sertésbőr felsőrészrel, croupontalppal 29.50 P 3.30 P 32.80 P nyaktalppal

28.50 P 3.30 P 31.80 P

III. Barna zsiros (vixos) háthasítás felsőrészrel, croupontalppal 26.— P 3.30 P 29.50 P nyaktalppal

24.— P 3.30 P 27.30 P

IV. Fekete marhabox és lőtükör durábel felsőrészrel, croupontalppal

30.— P 3.30 P 33.30 P nyaktalppal

28.80 P 3.30 P 32.10 P

A fent feltüntetett elosztói jutalék a Hangya Szövetkezet és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete által forgalombahozott bakancsok kereskedői regijét és hasznát foglalja magában. Fenti fogyasztói árak kizárólag csak a nevezett szövetkezetek által forgalombahozott bakancsokra vonatkoznak. Amennyiben a bakancsokat nem a nevezett szövetkezetek, hanem a cipőkereskedők hozzák forgalomba, az alábbiakban feltüntetett árak érvényesek.

Termelői ár: Kereskedői háson: Legmagasabb fogyasztói ár:

I. Barna zsiros (vixos) tehénbőr és fekete zsiros (sima és barkás) tehénbőr felsőrészrel, croupontalppal 31.60 P 4.90 P 36.50 P nyaktalppal

30.30 P —.90 P 35.20 P

II. Zsiros sertésbőr felsőrészrel, croupontalppal 29.50 P 4.90 P 34.40 P

nyaktalppal 28.50 P 4.90 P 33.40 P

III. Barna zsiros (vixos) háthasítás felsőrészrel, croupontalppal 26.— P 4.90 P 30.90 P nyaktalppal

24.— P 4.90 P 28.90 P

IV. Fekete marhabox és lőtükör durábel felsőrészrel, croupontalppal 30.— P 4.90 P 34.90 P nyaktalppal

28.80 P 4.90 P 33.70 P

A kézműiparosok csak zsirossertésbőr felsőrészrel nyaktalpas kivitelben készítik a bakancsokat, amelyek termelői ára 29.10 P-ben van megállapítva. A Hangya Szövetkezet és a Mezőgazdák Szövetkezete által forgalombahozott kézműipari zsiros sertésbőr nyaktalpu bakancs elosztói jutaléka 3.30 P, fogyasztói ára 32.40 P, a kereskedők útján történő forgalombahozatala esetén a kereskedői háson 4.90 P, a fogyasztói ár 32.— P.

Amennyiben a fent megnevezett felsőbőröktől eltérő minőségű bőrök is kiutalásra és feldolgozásra kerülnek, az azokból készített bakancsok ára esetenként és egyénileg lesz megállapítva.

A termelői árak minden levonás után értendők és a csomagolási, szállítási, utánvételezési költségek az előállító iparost, vagy üzemet terheli.

Nagyvárad, 1942. november 25.
 Dr. SOÓS ISTVÁN s. k. polgármester

Polgármesteri rendelkezés a kenyér fejadagjának csökkentéséről

Nagyvárad thj. város polgármestere 9841/1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. Közellátási Miniszter urnak 112.910/1942. K. M. számú rendeletében foglaltak alapján a hatósági jegy ellenében kiszolgáltatható kenyérfejadag 1942. november hó 30-tól kezdve naponként és személyenként 16 dekagramm. A vendéglátó iparüzemekben a kenyérváltójegy szelvények ellenében 4 dekagramm súlyú kenyeret szabad kiszolgáltatni.

Fenti rendelkezés a nehéz testimunkások és testi munkások fejadagjára vonatkozó rendelkezéseket nem érinti.

A finomszít és kenyérgyegnek 1942. évi november hó 29. napjáig érvényes, beváltott kenyérgyeg szelvényével a sütőiparosok, úgyszintén az eddig az időpontig beváltott kenyérváltójegyekkel a vendéglátó ipari üzemek legkésőbb 1942. december hó 2-ik napjáig kötelesek elszámolni a Közélelmezési Hivatalban Szaniszló utca 15. sz. alatt.

Az 1942. november 29. napja után érvényes kenyérgyegszelvényeket, valamint az ezen időpont után beváltott kenyérváltójegy szelvényeket — a rajtuk feltüntetett mennyiségtől függetlenül, — az elszámolásnál 16 dkg., illetőleg 4 dkg. mennyiségben kell számitásba venni.

Nagyvárad, 1942. november 27-én.
 Dr. Soós István, polgármester.

Részletre is márkás **RADIOT** bizalommal vegyen
Vacsi és Dobribán rádió szaküzletében
 Kossuth-utca 5. Telefon: 27-33

SPORT

Teljes csapattal áll a NAC a Gamma ellen

Régen előzte meg már olyan érdeklődés a zöld-fehérek bajnoki összecsapását, mint a vasárnapi Gamma erőpróbát. Könnyű erre magyarázatot is találni hisz ezen a mérkőzésen sok minden fog eldőlni Vasárnap válik el, hogy a csapat valóban túl jutott-e a mélypontra s hogy kellő felkészültséggel tör-e a bajnokság felé, de most teljesebb fiaink arról is tanubizonyítást, hogy csakugyan érdemesek voltak-e arra a bizalomra, melyet visszaesésük alatt sem szüntünk meg egy pillanatra sem irányukban táplálni.

Erre a nagy vizsgátelepre kíváncsi most Várad sokezer főnyi szurkoló serege, ezért ostromolják az elővételi helyeket megfelelő jegyekert.

A csapat forma és erőnléti állapotában sokat javult a mult hetekhez képest. Sérült nincsen, a visszavonulás-

sal a jószellemet is csak ápolni és fokozni tudják s ha mindezekhez még azt is odaszámítjuk, hogy a Szegedi igazolásával a védelem is felerősödött, a legnagyobb bizalommal nézhetünk a vasárnapi mérkőzés elé.

A Gamma csapata igen feljavult az utóbbi időben, a mult vasárnapi szép győzelmével is arról tanuskodik, hogy kemény ellenfél lesz. A NAC-nak azonban a hazai pálya előnyével és egy lelkes szurkoló tábor biztatásával győzni kell.

A két csapat előreláthatólag így áll fel:

NAC: Vécsey — Szegedy, Onódy — Perényi, Juhász, Deményi — Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Gamma: Tóth Gy. — Nádas, Kónya — Király, Hires, Horváth K. — Várad, Tóth L., Palatinus, Horváth A., Patkó.

Szegedi játszik vasárnap

Külön tudósítónk telefonjelentése alapján lapzártakor értesültünk, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetség pénteken este izgasmas tárgyalások után kedvezően döntött

Szegedi igazolási kérésében. A kitűnő fedezetet igazolták a NAC számára s így vasárnap délután már a teljes csapat áll ki a Gamma ellen.

Férfi ruhákat, használtakat legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bómer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövek.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, NOVEMBER 29.

Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.50 Összinté beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr Kiss Andor hitoktatósi felügyelő mondja.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a terezyvárosi templomból. A szentbeszédet P. Omerovich Tamás jezsuita atya mondja.
- 11.15 Evangélium istentisztelet a Deák téri templomból. Iget hirdet Báty Sándor pápai lelkész
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 A francia sajtó. Szvatko Pál előadása.
- 13.10 A Rádiózenekar műsorából.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 14.00 Részletek Puccini operáiból.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Táncezena az olasz rádió műsorából. Hangfelvétel.
- 17.00 A XI. Honvéd kivánsághangverseny.
- 18.50 Hírek.
- 20.00 Hangképek a vasárnap sportjéről. Beszél Pluhár István és dr Legnyei József.
- 20.20 Nepszínházrészletek. Közreműködik Raffay Erzsé. Nagy Izabella és Csongor István. A Rádiózenekart vezényli Turay Mihály.
- 21.00 Kárpáti Aurél elbeszélése.
- 21.40 Hírek, sport-és lovenszeredmények.
- 21.15 Rossini: Tell Vilmos — balettzene. Sadler zenekar. vez. Lambert
- 22.30 Simonffy Margit verseket mond.
- 22.50 Vidák József cigányzenekara.

Budapest II.

- 9.30 A Szegedi Egyetemi Ifjuság és a Polgári Iskolai Tánárképző Intézet Ifjuságának Zenéi-ünnepélye. Közvetítés a szegedi városi Színházból.
- 11.15 Szórakoztató zene.

- 12.15 Orgonaverseny. Közvetítés a pécsi belvárosi plébániatemplomból.
- 15.00 Táncezena.
- 17.00 Egy böjes francia. Szávay Nandor előadása Renanról, halála 50 éves fordulóján. Felolvasás.
- 17.30 A legmodernebb orvostudomány a sebesültápolás szolgálatában. Közvetítés egy hadikórházból. Vezeti Pusztai Sándor. (Hangfelvétel)
- 18.00 Az Operaház előadásának ismertetése.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése. Trubadur. Dalmó.

RÉTFŐ, NOVEMBER 30

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.15 Brüsszeli Conservatore zenekar.
- 11.40 Osztóits Mihály dr felolvasása.
- 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Folyamérok fuvózenekara
- 15.20 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.55 Hortobágyi Tibor dr előadása
- 17.00 Bajor Gizi verseket mond
- 17.35 Magyar nóták.
- 17.50 Az Operaház zenekara.
- 19.05 Beszkiart-zenekar.
- 20.00 Nagyértékű falfestményekre bukkantak a Belvárosi Főplébániatemplomban. Közvetítés.
- 20.20 A német birodalmi rádió műsorából. Könnyű zene.
- 20.50 Ady Endre névnapja. Papp Viktor visszaemlékezése.
- 21.05 Szalonótós.
- 22.10 Farkas Jenő cigányzenekara.
- 22.50 Táncezena.

Budapest II.

- 18.40 Vörösmarty: Szép Honka című költeménye.
- 19.05 Német nyelvoktatás.
- 19.35 A Wekerletelepi Dalkör.
- 20.00 Kovalovszky Miklós előad.
- 21.20 Pekó Zoltán orgonánál.
- 20.45 Avar Gyula megemlékezése.

KEDD, DECEMBER 1.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.15 Szegedi Sándor hegedűl.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Rendőrzezenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Buttola Ede tancezenekara játézik.
- 15.20 Mursi Elek cigányzenekara.
- 15.50 Gyermekdelután.
- 17.00 A Rádiózenekar műsorából.
- 17.35 Farkass Jenő vidám csevegése.
- 17.50 Szimfonikus zenekar.
- 18.10 Maklár Zoltán verseket mond.
- 18.25 Pataky Kálmán olasz dalokat és ariákat énekel.
- 19.05 Rádiózenekar.
- 20.00 Helyet a fiataloknak. Hangjáték.
- 20.30 Indulók
- 20.45 A bolgár hegyvidék. Felolvasás.
- 20.55 Magyar nóták.
- 22.10 Táncezena.
- 23.00 A Rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

- 18.40 Kner Antal harmonikaszámai.
- 19.05 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 19.30 Kamarahármas.
- 20.00 Magyar szóval, veressel, dallal az országon át.

SZERDA, DECEMBER 2.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Aulikki Bautawara ariákat é dalokat énekel hanglemezzel.
- 11.40 Somlay Károly elbeszélése
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Az I. honvédgyalogezred zene kara.
- 15.20 Balettzene.
- 15.55 Közvetítés a parádi üvegüv üzeméből.
- 17.00 Tabányi Mihály együttese.
- 17.20 Laczkó Géza előadása
- 17.40 Ticharich Zdenka zongorázik.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.05 Zenekari művek.
- 20.15 Tolnay Gábor dr előadása gró Bethlen Miklósról.
- 20.35 Rádiózenekar.
- 22.10 Német szerzők dalai.
- 22.40 Filmadalok

Budapest II.

- 18.40 Berlini filharmonikusok.
- 19.05 Olasz nyelvoktatás.
- 19.35 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 20.35 Rulmann Jenő előadása Iháé Dániel ezredesről.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket vesznek. Haslinger ékezerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

2 igazló eladó. „Star” téglagyár, Koltovári-ut 110. 472

Jó hangu rádió, olcsón eladó. Kovacs, Halász-u. 14. 373

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol Tarjan Ors. ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185
Eladó regénytár. Dr Baditz. Miskolc 159

Briliánsot, aranyat, ezüstöt vesznek Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 356

Jó állapotban levő gumihocsizmat (38-as cipőre) keresek. Címet a kiadóba kérem

Eladó férfi és női télikabát kis termetre, vivo sisak és mellény. Lukács György-u. 32. 449

Alma. Mindenféle fajalmát olcsón beszerezhet Szacsvay-u. 17. pincében. 455

Jó hangu rádió eladó. Csatári, Szaniszló-u. 29. 462

Szép könyvszekrényt vennék Cím a kiadóban 464

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhas magán-ház. Össztelep, Bajnok-u. 13. 373

Eladók kisebb házak a következő utcákban Nagy Lajos király 35 (1800), Lovas (6500), Majláth Gusztáv (6500), Ferencz József (6500), Rigómező (6500), Székelyhadostály (6500), Volga (7900), Méhes (7000), Mester (8000), Báro Jósika (8000), Ferenczi István (8500), Nagyitce (8500), Kurucz (8500), Francia (10.000), Szőlőtelep (10.000), Murok (10.000) pengő. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 479

Házhely jó helyen olcsón eladó. Pál-utca 14. 473

Ház, szőlő, földbirtok vétele és eladása: Jelic Gyula ingatlanforgalmi iroda, Lukács György-utca 28. Telefon 12-72. 465

Előadás

FENYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóleányt azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421

Gópírásban és könyveiben járta: vallásos római katolikus férfi: munkaerőt keresek Részletes írásbeli ajánlatokat „Crede” jellegre kiadó továbbít 440

Kifutóleányt azonnal felveszek. Róna fényképész, Teleki-u. 4. 466

Megbízható, dolgozó főzőmindentest keresek délután 5 óra után, Bunyitay utca 42. sz. alatt. 468

Hölgyfodrásznőt, önálló munkáját valamint manikűrösöt magas fizetéssel felveszek. Fodor, Kapucinus-u. 5. 475

Lakás

Butorozt szoba fűtéssel azonnal kiadó. Báró Eötvös-u. 9. 465

Elcserelném budapesti, regibéru, 2 utcai szobás, összkomfortos lakásomat megfelelő nagyváradi lakásért. Dr Porteleky Ferenc járásbíró, Nagyvárad 466

Különféle

Kérem azon pékeket és kereskedőket, akiknél lisztes zsákjaim vannak, három napon belül visszatérítsék, ellen esetben nem lesz módomban 6 pengő betétet visszatéríteni. Jancsó Árpád. 467

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek **Jakab** műszerésznél, Kossuth-utca 5.

Kölcsönök kaphatók. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 471

Elveszett

Elvesztett a Rákóczi-uton 5 darab államsorsjegyet. Kérem a becsületese megtalálót, a sorsjegyeket küldje vissza, mert a számok jegyzete vannak és ez számára értéktelen. Cím: Belezny Antal-u. 9. Dohánynagyáruda. 474

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at

KIADÓFULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-Z.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád **Felelős kiadó:** Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.